

И З В О Р

БРОЈ 69

З
В
О

ЛИСТ ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА

ОПШТИНА

ДВОНЕДЕЉНИК

06/2013

ГОДИНА VII

ISSN 1847-4454

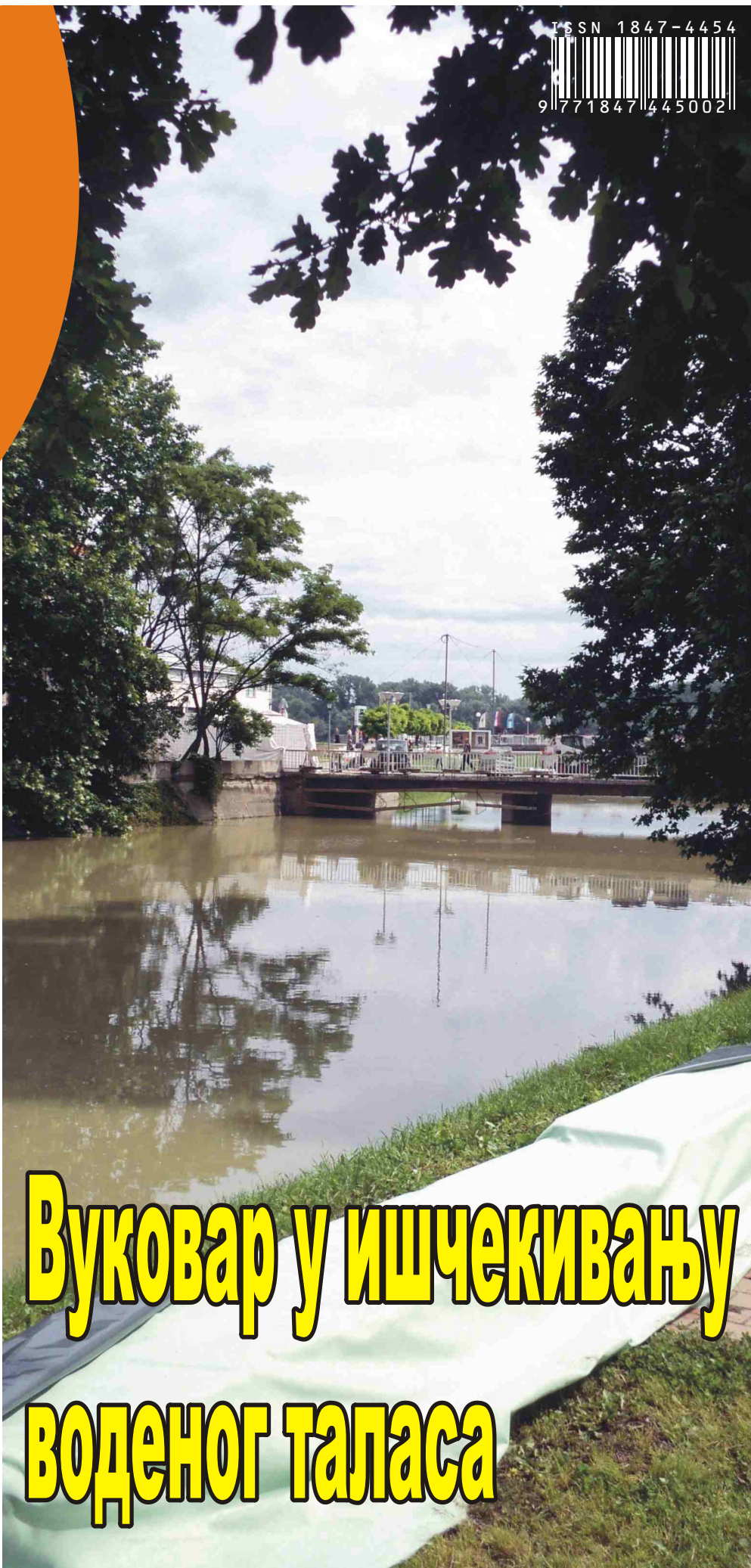
9 771847 445002

**СЕКРЕТАР ЗА КУЛТУРУ И ИНФОРМИСАЊЕ
АП ВОЈВОДИНЕ У ПОСЕТИ ЗВО-У**

Улазак у ЕУ и границе

**УСКРО ДЕО УЈЕДИЊЕНЕ ЕВРОПЕ
АЛИ НЕ И ШЕНГЕНА**

**Вуковар у ишчекивању
воденог таласа**

НАКОН ДРУГОГ КРУГА ЛОКАЛНИХ ИЗБОРА У ОПШТИНАМА ТРПИЊА, ЈАГОДЊАК И ГРАДУ ВУКОВАРУ, ВОДЕЋИ ЉУДИ ОВИХ САМОУПРАВА ОСТАЛИ НЕПРОМЕЊЕНИ

Други круг без већих изненађења

Други круг локалних избора, 02. јуна, одржан је у највећој српској општини на истоку Хрватске, општини Трпиња, где су бирачи имали прилику да заокруже два кандидата за начелника ове општине, независног **Мирослава Палића** и СДСС-овог **Светислава Микеревића**. Већину од 53,14 одсто, односно 1513 гласова, добио је Палић који ће тако и у наредне четири године водити ову локалну самоуправу коју чини седам насеља.

У овој општини гласању је приступило укупно 56,26 одсто бирача што је за један одсто више него у првом кругу. Када је састав општинског већа у питању, од укупно 16 места у већу, по 5 мандата освојиле су листе СДСС-а, независна листа Мирослава Палића и независна листа **Мирољуба Маширевића**, док је једно место добила независна листа **Миодрага Пејића**.

Општински начелник изабран је у другом кругу и у општини Јагодњак. Овде су на изборе изашли **Анђелко Балабан** испред коалиције СДСС – ХНС и независни кандидат **Милан Зубер**. Њих двојица су у првом кругу добили највише гласова, али ни један довољно да би био изабран. Тако је у другом кругу Балабан освојио 574 гласа

(54,72%) што му је било довољно за победу.

Аутобуси у Вуковару. Из ког смера?

На нивоу државе, иако је други круг за избор градоначелника одржан у четири највећа града: Загребу, Сплиту, Ријеци и Осиеку, доста пажње изазвала је и изборна трка за градоначелника Вуковара у коју су ушли кандидат СДП-а **Жељко Сабо** и ХДЗ-а **Иван Пенава**. Уз подршку коалиционих партнера (ХСУ, Зелена листа) као и СДСС-ових бирача и великог броја Срба, Жељко Сабо је добио 1309 гласова више од Пенаве, односно 53,90 одсто од укупног броја изашлих бирача.

Узаврела кампања пред изборе није смирила страсти ни након затварања бирачких места и објаве резултата. Тако је председник ХДЗ-а **Томислав Карамарко** изјавио да жали што у Вуковару није победио његов кандидат и да су победу у овом граду однели аутобуси који су дошли из смера Србије.

Због те изјаве огласио се и нови-стари градоначелник Вуковара, Жељко Сабо, који је нагласио да је управо ХДЗ организовао аутобусе, али из унутрашњости Хрватске и да зато има и доказе попут снимака различитих регистрација. Да није било никаквог организованог довођења бирача из Србије потврдили су и у ПУ Вуковарско-сремској где су изјавили да тог дана нису уочене ванредне аутобуске линије.

Такође, Сабо је од Карамарка тражио извињење и нагласио да би Пенава био градоначелник чланова неколико странака, али не и припадника 20-ак националних мањина које живе у овом граду. Уз све то, још на сам дан избора, умешао се и „Стожер за одбрану хрватског Вуковара“, чији су чланови делили летке на којима је између

осталог писало „Данас гласамо за ћирилицу или против ње!“. Не треба ни наглашавати да је поменути Стожер у предизборној кампањи дао подршку коалицији предвођеној ХДЗ-ом.

Већина начелничких функција СДСС-у

Други круг локалних избора за општинске начелнике одржан је и у општинама Двор, Вргинмост, Крњак и Грачац где су Срби знатно заступљени по броју становника. У

општини Двор победу је однео **Никола Арбутина** (СДСС) који је добио 53,39 одсто гласова, док је његов независни проив-кандидат **Бранислав Јока** освојио готово 11 одсто мање гласова. Кандидати Самосталне демократске српске странке победили су и у општинама Вргинмост и Крњак. Тако је у Вргинмосту **Бранко Јовичић** за 39 гласова био бољи од СДП-овог кандидата **Драгана Мацуца**, а у општини Крњак у Карловачкој жупанији, **Дејан Михајловић** из СДСС-а добио је 52,95 одсто, док је независни **Раде Косановић** освојио 44,56 одсто гласова. Међутим, у општини Грачац, кандидат СДСС-а **Горан Ђекић**, изгубио је за 11 гласова од **Наташе Турбић** (ХДЗ). У Грачацу, али и у већини поменутих општина, осим у Крњаку, излазност је била мања од 50 одсто.

Срђан Секулић

ИЗВИЊЕЊЕ ЧИТАОЦИМА

У претходном броју Извора дошло је до грешке приликом припреме новина. На насловној страни као Дан ЗВО-а уписан је 23. јун уместо 23. мај, а у тексту на страни 14 под насловом „Крушедолска звона окупила Крајишнике“ нема потписа аутора Срђана Секулића.

Исто тако, у тексту под називом „Манифестација која окупља Србе и негује њихову културу“ на страни 17 написали смо да је на смотри фолклора био КУД из Даља, а наступио је КУД из Дарде. Читаоцима Извора упућујемо искрено извињење због ових ненамерних грешака!
Уредништво

НА ПЕТ НАЈКРИТИЧНИЈИХ МЕСТА У ВУКОВАРУ ГРАДЕ СЕ НАСИПИ. ПОМАЖУ И ПРИПАДНИЦИ ХРВАТСКЕ ВОЈСКЕ.

Вуковар у очекивању поплавног таласа

Због високог водостаја Дунава Вуковар је у стању приправности јер се врх поплавног таласа очекује у петак 14. јуна. Према проценама Хрватских вода биће то други по величини водени талас за последњих педесет година. Очекује се да ће достићи висину од 780 центиметара, 30 више него пре седам година, али ипак мање него 1965. године када је био чак 795 центиметара.

Биће то прави тест за насипе који у Барањи могу да поднесу и 8 метара висок водостај, али је проблем у томе што ће такво стање потрајати око две недеље када се очекује да ће водостај полако падати. Како је све ипак тешко предвидети у свим градовима и селима уз Дунав сви су на ногама.

Када је Вуковар у питању видљиво је да су припреме за одбрану од поплава велике и да су на свим критичним местима постављени џакови са песком кога је за „злу не

требало“ и навежено у великим количинама. Вуковарско спортско острво је већ у нивоу са Дунавом, а исто стање је и код ресторана „Три вршке“.

Вуковарски градоначелник **Жељко Сабо** упутио је јавни позив свим радно способним грађанима и члановима удружења да се добровољно ставе на располагање тиму Хрватских вода и штабу за заштиту и спасавање града Вуковара. Граде се насипи на пет најкритичнијих ме-

ста, а у томе помажу и припадници Хрватске војске. За ту прилику мобилисано је 100 војника који су стављени на располагање штабу за одбрану од поплаве.

Вуковар је у понедељак посетио и председник хрватске владе **Зоран Милановић** који је изразио наду да ће насипи издржати и да ништа неће бити препуштено случају.

Због високог водостаја Дунава заустављен је и речни саобраћај који ће поново бити дозвољен када се вода спусти на 650 центиметара.

Славко Бубало

KLASTER BARANJSKI KULIN

KULINIJADA
Jagodnjak

13. 06. 2013.
Kulinijada u Jagodnjaku
dobrodošli!

пише: Славко Бубало

● **Жељко Сабо био би градоначелник каквог Вуковар само пожелети може када би био само мало доследнији, јер овом граду је заједништво насушна потреба. Ако га нешто може оправдати онда је то можда прагматизам. Он је проценио да му отворени сукоб са домољубно настројеним политичким странкама и политичарима може нанети штету и спречити га да оствари своје замисли, али тај макијавелистички приступ да циљ оправдава средства пре свега није поштен. Некада је потребна и храброст да бисте се разликовали од других, а тога је данас у политици нажалост јако мало.**

Време ипак није стало на 1991.

Да је на локалним изборима у другом кругу победио **Иван Пенава** наслов ове колумне вероватно би гласио „Повратак из будућности“ јер би то била основна порука коју је, како својим понашањем тако и реториком овај, неоправдано амбициозни, политичар оставио. Из актуелне 2013. године, потпомогнут Стожером за заштиту хрватског Вуковара, он нас је све вратио у 1991. годину плашећи пре свега припаднике властитог народа новом српском „агресијом“, оснивањем некакве нове Српске аутономне области па чак и припојењем Вуковара Србији. Бесмислица до бесмислице. С обзиром да се то није десило и да је победу однео досадашњи градоначелник **Жељко Сабо** наслов је овакав какав видите. Шта то значи?

Па, једноставно. Време не можете да зауставите. Ипак, све се могло променити још 2009. када су ХДЗ и његови сателити у градском већу уз логичну подршку СДСС-а изгласали Статут града по ком су српски и хрватски језик у Вуковару у равноправној службеној употреби. Да је онда Сабо у дело провео оно што је изгласано избио би ХДЗ-у из руку једини атут који је на овим изборима имао. Сабо је то одбио да уради из просте чињенице што је желео да се допадне свима, а то је немогуће. Не може се у исто време бити и левичар и десничар, једноставно то тако не иде.

Прво правило демократије је да одлуке доноси већина и да се глас већине мора поштовати. Тада је у градском већу већина била на страни двојезичности, а тадашњи и садашњи градоначелник на себе је преузео улогу коју је протеклих месеци имао тзв. Стожер за заштиту хрватског Вуковара. Није ми намера да нападам било кога, желим да ствари буду јасне до краја, да људи разликују доследност од популизма и подилажења бирачима. Зато и треба да се зна како се тада понашао градоначелник који долази из редова Социјал-демократске

партије. Објашњавао је како је он легалиста, како тадашња одлука градског већа није уставна, како се ништа неће догодити док се не виде резултати пописа и сл. те ставио вето чиме је спречио примену Статута који је омогућавао равноправну примену оба писма и језика. То га је замало коштало другог мандата јер су ХДЗ и ХСПАС променили мишљење, што се од њих могло и очекивати.

Одлагањем примене двојезичности градоначелник је целу ствар претворио у политички случај што уопште није требало да се догоди. Наравно, ондашњи статут није предвиђао тако широк спектар употребе српског језика и писма какав предвиђа Уставни закон о правима националних мањина и то би у пракси изгледало прилично неуочљиво. Сигурно не би било двојезичних натписа на улазу и излазу из града или по самом граду, све би се свело на писање некаквих службених дописа или слободе јавног изражавања. Да је то онда учињено народ би се већ навикао па би и примена Уставног закона који је, као што сам већ рекао, многи шири, протекла безболније. Иако је питање двојезичности тада избило у први план градоначелник Статут није ставио ван снаге због тога. Истина је сасвим другачија. Тим Статутом градоначелнику су смањена овлаштења и то је основни разлог због чега је Жељко Сабо на њега ставио вето, али је то некако морао да оправда.

Не желим да умањујем све добро што је Сабо као градоначелник урадио. Сигурно је да Вуковар данас изгледа много боље него за владавине ХДЗ-а. Обновљене су цесте, изграђена игралишта за децу, обновљен је Раднички дом, добили смо и два велика трговачка центра, гради се базен, синестар, Борово насеље није више само периферија јер се и у њега улаже и то му треба убројити у заслуге. Без сумње је и то да су и односи међу људима, пре свега међу Хрватима и Србима, односно између већине и мањине,

далеко релаксиранији, али то већ није његова заслуга јер је пречесто имао реторику врло сличну ХДЗ-овској. То је заслуга самих Вуковарчана јер живот мора да тече, а не да стоји заробљен и замрзнут у прошлом веку односно деведесетима.

Жељко Сабо био би градоначелник каквог Вуковар само пожелети може када би био само мало доследнији, јер овом граду је заједништво насушна потреба. Ако га нешто може оправдати онда је то можда прагматизам. Он је проценио да му отворени сукоб са домољубно настројеним политичким странкама и политичарима може нанети штету и спречити га да оствари своје замисли, али тај макијавелистички приступ да циљ оправдава средства пре свега није поштен. Некада је потребна и храброст да бисте се разликовали од других, а тога је данас у политици нажалост јако мало. На крају крајева и Жељко Сабо се уверио да балансирање између левих и десних не може да траје до века, једном морате да одаберете страну.

Чињеница је да је његов противник Иван Пенава већ у првом кругу сакупио максималан број гласова и да је у другом могао очекивати само незнатан проценат више, али је својом реториком мотивисао Србе, а наравно и Хрвате који се са његовим виђењем Вуковара не слажу, да поново изађу на изборе и свој глас поклоне досадашњем градоначелнику. Број Пенавиних гласача зауставио се на 6.819 што је око 25% укупног бирачког тела. То практично значи да ни он, а ни фамозни Стожер, немају право да тврде како заступају већину становника Вуковара.

Ако се из протеклих избора може извући и нека поука онда би она гласила: без Срба се власт у Вуковару не може освојити, а нити задржати и одржати стабилном. Надам се да је то коначно јасно и нашем градоначелнику.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАР ЗА КУЛТУРУ И ЈАВНО ИНФОРМИСАЊЕ ВЛАДЕ АП ВОЈВОДИНЕ СЛАВИША ГРУЈИЋ СА СВОЈИМ САРАДНИЦИМА ПОСЕТИО ЗАЈЕДНИЧКО ВЕЋЕ ОПШТИНА И ДРУГЕ СРПСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ НА ИСТОКУ ХРВАТСКЕ

Републици Србији.

- Од 2007. године у континуитету сарађујемо са Владом Војводине и она пружа велику подршку како ЗВО-у, тако и другим институцијама у Хрватској. Ми смо недавно предложили и овај споразум и врло брзо ћемо уприличити његово свечано потписивање. Он ће нам пружити одређену сигурност да ћемо сарађивати и даље овако добро као и до сада, рекао је председник ЗВО-а **Драган Црногорац**.

На састанку су поред покрајинског секретар присуствовали и његови помоћници **Калман Кунтић** и **Милан Мицић**.

Од представника ЗВО-а на састанку су били председник **Драган Црногорац**, потпредседници **Ђорђе Ђурчић** и **Јован Јелић**, секретарка **Драгана Јецков**, председници Одбора за културу и медије, **Слободан Живковић** и **Срђан Колар**, као и генерални конзул Републике Србије у Вуковару **Живорад Симић**.

Након обиласка зграде Заједничког већа општина делегација Владе Војводине посетила је и локалне радио станице Дунав и

Борово, а након тога обишли су и патријаршијски двор и Културно-научни центар Милутин Миланковић у Даљу.

Никола Милојевић

Договорена будућа сарадња

Покрајински секретар за културу и јавно информисање Владе Аутономне покрајине Војводине **Славиша Грујић** састао се седмог јуна са представницима Заједничког већа општина у Вуковару. На састанку се разговарало о досадашњој међусобној сарадњи из области културе и медија између Владе Војводине и српских институција на истоку Хрватске, као и о могућностима да се та сарадња даље прошири.

- Наш секретаријат је ове године издвојио значајнија средства за рад медија и за заштиту културног наслеђа на овим просторима, а данас смо се договорили шта би то још могло да се побољша и дошли смо до неких идеја како да помогнемо, а да то не угрози наш буџет. Реч је о опремању библиотека, организовању доласка позоришних представа из Србије или постављање различитих галерија, каже секретар и потпредседник Владе АП Војводине **Славиша Грујић**.

Он је након састанка заједно са својим сарадницима обишао и Телевизијску продукцију ЗВО-а и редакцију Извора где је изразио задовољство оним што је видео и додао да би све могло да изгледа још боље уз додатно опремање. Један од основних

разлога доласка секретара за културу и јавно информисање у ЗВО је и договор о потписивању споразума о дугорочној сарадњи ове институције и највишег ивршног органа власти ове аутономне покрајине у

НАКОН УЛАСКА У ЕВРОПСКУ УНИЈУ ХРВАТСКА МОРА ИСПУНИТИ БРОЈНЕ УСЛОВЕ ДА БИ ПОСТАЛА ДЕО ШЕНГЕНСКОГ ПРОСТОРА

Остварен је дугогодишњи циљ, Хрватска је од 1. јула део Европске уније. То значи да се и приоритети Хрватске државе мењају, досадашњу закупањаност и свеопшту политичку, социјалну и друштвену усмереност ка уласку у ЕУ замениће неки нови циљеви. Први, међу новим настојањима, је што пре постати део шенгенског простора. Померање граница Европе неће се десити одмах након уласка Хрватске у ЕУ, за то ће бити потребан нешто дужи период.

Аналитичари сматрају да је неопходно најмање две године интензивног рада Хрватске и њених европских комшија како би Хрвати постали равноправни са осталим

Ускоро део ЕУ, али не и Шенгенске зоне

грађанима шенгенске зоне. Припреме за примену Шенгенског споразума већ су почеле. Оспособљавања граничне полиције један је од задатака који сем нових радних места захтева бројне промене и улагања. Хрватска ће запослити још 750 полицајаца те ће не граничним прелазима дужност обављати њих 5 800. Планира се набавка нових теренских возила, три хеликоптера, нове радарске и специјализоване опреме. Међу потрештинама граничара су и нови бродови, детектори откуцаја срца и низ уређаја који ће побољшати сигурност границе Европске уније. За све ово потребно је око 150 милиона евра, једну половину обезбедиће ЕУ, а друга иде на терет нове државе чланице.

Европски стандарди захтевају потпуно уређење свих граничних прелаза које Хрватска има са Србијом, Црном Гором и Босном и Херцеговином. Од укупно 40 само 14 граничних прелаза одговара тим стандардима. Још увек нам нису представљене одредбе по којима ће се регулисати кретање људи и роба у данашњим пограничним подручјима, за која тренутно важе посебни закони. Као ни питање Вуковарске аде, где је граница између Хрватске и Србије, према договору, одређена средином тока Дунава, а односи регулисани посебним споразумом.

Померању спољних граница Европске уније посебно се радује Словенија која последњих пет година чува те границе и бори се са многобројним проблемима. Уласком Хрватске у шенгенски простор део тих проблема прелази на нас. Шенгенски режим не доноси само преуређење граничних простора, него много веће промене др-

жавног уређења. Да би нека држава чланица приступила шенгенском простору, мора испунити следеће услове: преузети одговорност за надзор спољних граница ЕУ-а у име свих земаља шенгенског простора, применити заједничка шенгенска правила, као што су надзор на копну, мору и у ваздушним лукама, издавати визе, омогућити полицијску сарадњу и заштиту личних података, сарађивати с телима задуженима за примену закона у другим државама чланицама, прикључити и користити Шенгенски информацијски систем (СИС).

Недостаци и проблеми Шенгенске зоне

Тежња да се на простору ЕУ успостави јединствено тржиште, те омогући бржи проток људи, роба, услуга и капитала има за последицу низ контрадикција и проблема у практичној примени. Један од већих проблема представља велики број правних прописа за управљање спољашњим границама ЕУ.

Пројекат интегрисаног управљања границама базира се на примени најсавременије технологије. Њена примена, сматрају многи, могла би да створи бројне проблеме у погледу људских права. То се првенствено односи на пакет мера које је Европска комисија усвојила почетком 2008. године, а у којима се инсистира на стварању аутоматизованог система граничне контроле, који има задатак да региструје кретање држављана трећих земаља. Овај систем треба да утврди идентитет сваке особе на основу биометријских технологија и да електронским путем одобри путовања

држављана трећих земаља, који се пре самог путовања морају регистровати путем Интернета. Идеја је да свака особа, која није држављанин шенгенског простора, буде проверена, при томе се јавља прва контроверза јер се страни држављани деле на три категорије. У првој су страни држављани, чије путне исправе садрже биометријске податке, и они се проверавају на самој граници. У другој су страни држављани којима није потребна виза за краткотрајни боравак и чије путне исправе немају биометријске податке, њима ће се биометријски подаци узимати на граници. У трећој су групи држављани земаља чланица ЕУ који имају путне исправе с биометријским подацима.

Ослањање на савремену технологију и механичку типизацију страних држављана, могло би да доведе до кршења основних људских права, али и до низа других злоупотреба од стране надлежних службеника, посебно ако њихова стручност и етичност не буде на потребном нивоу, који је такође дефинисан. Овај би проблем могао да угрози не само суштину успостављања новог система управљања спољним границама, већ и демократски и правни концепт на којем се заснива Унија.

Велику опасност државама чланицама ЕУ, због укидања граничних контрола, представљају организовани криминал, трговина дрогама, људима, оружјем, илегални усељеници, те дечија порнографија. Ту су и конфликти који у трећим државама узрокују избегличке кризе и појаву терористичких активности. Укидање контроле унутрашњих граница држава чланица шенгенског си-

стема у пракси је проузроковало "сигурносни дефицит" у тим државама, што настоји да се умањи серијом нових мера на подручју сигурносне сарадње. Једна од најважнијих мера је заједничка визна политика односно јединствена виза. Она држављанима трећих држава омогућује улаз у шенгенски простор и то по једнаким условима без обзира у који део тог простора уђу. Такве особе могу несметано да се крећу шенгенским простором. Шенгенска виза, издата у једној од држава чланица важећа је у свим другим државама шенгенског простора. Исто тако ако једна од држава чланица страном држављанину забрани улазак на простор своје државе, таква забрана аутоматски важи за цели шенгенски простор. На тај начин виза представља једну од сигурносних мера за заштиту шенгенског простора. Сигурност спољних граница покушава да се подигне на највиши ниво како визним режимом тако и повезаном контролом над њима те сарадњом полицијских органа свих држава чланица. Исто тако, укидањем унутрашњих граница на шенгенском простору јавила се потреба за усклађивањем миграцијске политике. То је један од начина усмеравања и контроле кретања имиграната и избеглица који се по правилу окрећу ка државама чланицама које су у том смислу најлибералније. Циљ шенгенске, односно европске миграцијске политике је што више ограничити илегалне

миграције, које угрожавају националну сигурност, јер повећавање броја илегалних уселника доводи до пораста криминала. По овом питању велику улогу ће имати Хрватска јер у циљу спречавања илегалних миграција у ЕУ посебно се наглашава оштрији надзор на спољашњим границама шенгенског простора, што ставља у посебан положај државе које се налазе на тим границама. Ту лежи прави и вишеструки интерес Словеније да Хрватска што пре уђе у шенгенски простор јер се сав терет чувања јужне границе ЕУ преноси на Хрватску.

Нова радна места – највећа предност

И поред недостатака и бројних проблема везаних за спровођење Шенгенског споразума његово потписивање убраја се међу највеће успехе ЕУ. Иако су га многи критиковали, готово сви грађани Уније данас су поборници путовања без докумената. Слобода кретања унутар Шенгенског простора данас је готово у потпуности остварена. У посебним случајевима, као што је одржавање великих међународних догађаја, граничне контроле могу привремено да се поново уведу. Тако је било, у време одржавања Европског и Светског првенства у фудбалу, затим учи самита НАТО-а или Г8.

Грађанима Хрватске је најважније да се овим споразумом омогућава слободно кретање људи, дакле и радника те њихов боравак и запошљавање у другим државама чланицама и то под једнаким условима који вреде и за држављане те државе чланице. Радницима се отварају врата осталих држава потписница и њихових слободних радних места. То је свакако предност самог споразума и бенефиција држављана његових потписница. Осим што омогућава постојање и развој једне од основних слобода - слободе кретања он доприноси и већој хомогености и повезаности

европских држава. Данас преко 400 милиона људи живи у Шенгенској зони, која се састоји од 22 државе чланице и 3 државе које нису чланице Европске уније: Исланд, Норвешка и Швајцарска. Ирска и Велика Британија нису део подручја Шенгена јер су одлучиле задржати контролу на својим границама, док су Кипар, Бугарска и Румунија чланице ЕУ, али још нису део Шенгенске зоне јер не испуњавају потребне услове и прописане стандарде.

Хрватска ће према проценама постати део Шенгенског простора најраније 2016. године, а најкасније 2020. Исто тако очекује се и њен улазак у еврозону када би требали рећи збогом националној валути Куни. Пут према еврозони такође захтева испуњење бројних критеријума и услова, који ће се према најавама немачке канцеларке Ангеле Меркел поштриити. Тренутно постоје два основна критеријума: јавни дуг не већи од 60 % и дефицит прорачуна мањи од 3 % БДП-а. Хрватска, што се тиче јавног дуга задовољава (45% БДП-а) док дефицит премашује (око -4,5 %).

Док једни настоје што пре постати део еврозоне други упозоравају и као пример наводе Грчку, која је на руб банкрота дошла управо као чланица ЕУ и еврозоне. Ова држава је уласком у еврозону омогућила велики доток јефтине новца и отворила простор за задуживање јавног сектора.

Осим проблема високих јавних дугова и лажног приказивања стања, основни грчки проблем је у ниском нивоу конкурентности њихових произвођачких предузећа. Индустрија им је раније уништена и нагло отварање према еврозони повећало је увоз и дефиците на рачуну трансакција с иностранством.

Без обзира на евроскептике и упозорења Хрватска најваљује борбу за што ранији улазак у Шенгенску, а затим и у еврозону.

Јадранка Јаћимовић - Иван

Шта је Шенген?

Шенгенски споразум потписан је у јуну 1985. године између пет земаља чланица – Белгије, Француске, Немачке, Луксембурга и Холандије. Потписан је у луксембуршком градићу Шенгену по чему овај споразум добио име. До коначног ступања Шенгенског споразума на снагу 26. марта 1995. потрајало је још пет година – разлог кашњења било је и поновно уједињење Немачке. Белгија, Немачка, Француска, Луксембург, Холандија и Португал тог су дана укинуле граничну контролу. Амстердамским споразумом, који је на снагу ступио 1999. године, Шенгенски споразум интегрисан је у законодавство Уније, што је значајно допринело остварењу слободног кретања робе и људи, једном од најважнијих начела заједничког унутрашњег тржишта.

РАЗГОВОР СА БОГДАНОМ РКМАНОМ, НОВОИЗАБРАНИМ ЗАМЕНИКОМ ЖУПАНА СИСАЧКО – МОСЛАВАЧКЕ ЖУПАНИЈЕ, КОЈИ ЈЕ БИО КАНДИДАТ СВИХ СРПСКИХ ПОЛИТИЧКИХ ОПЦИЈА У ТОМ ДЕЛУ ХРВАТСКЕ.

Господине Ркман, успели сте да уједините све српске политичке странке у Сисачко – мославачкој жупанији. Како сте дошли на ту идеју и како Вам је то пошло за руком?

- На идеју се дошло сасвим логично јер су на свим досадашњим изборима српске странке ишле једна против друге. На том простору егзистирају четири српске странке, од којих је СДСС до сада била најуспешнија, затим Српска народна странка, Демократска партија Срба и Банијска демократска странка. Искуство досадашњих избора, када је СДСС ишао у коалицију са СДП-ом и још неким грађанским странкама навело ме да размишљам о тој идеји јер коалиција СНС-а, ДПС-а и БДС-а је на изборима пре четири године узела 2350 гласова. Рачуница је била јасна, да не расипамо наше гласове, него да их ставимо на хрпу у једну заједничку листу. Наравно, у томе нисам успео сам, имао сам, пре свега, подршку људи из своје странке, како из њеног врха, тако и из жупанијске организације. Затим подршку коалиционих партнера, а пре свега

да би требало гурнути у страну различите политичке ставове, наћи минимум консензуса и заједнички наступати у решавању тих проблема.

Били сте једини кандидат за заменика жупана из редова српског народа у Сисачко – мославачкој жупанији. Да ли Вам је драго због те чињенице или Вам је недостајала политичка борба, ривалство и све оно што једни избори доносе?

- Ко ме год сам рекао да ми фали тај адреналин, нико ми није

Ујединио четири српске странке

● Председник Извршног одбора СДСС-а Богдан Ркман као једини кандидат из редова српске заједнице у Сисачко-мославачкој жупанији на последњим локалним изборима постао је заменик жупана. Успео је да око исте идеје окупи четири српске политичке странке и замало освоји и мандате у Жупанијској скупштини. Његова кандидатура није баш најбоље прихваћена од неких бранитељских удружења и хрватских политичких странака. Почели су да копају по његовој прошлости.

господин **Вељка Џакуле** који је уложио огроман труд да до склапања коалиционе листе и дође.

Да ли је, у некој ближој или даљој будућности, могуће окупљање српских политичких партија и по неким другим питањима?

- Трбало би бити, а свакако Сисачко – мославачка жупанија није једини регион у ком се покушало доћи до тог јединства. Тако се за неке нивое заједнички изашло у Пожешко – славонској жупанији, за жупанијску скупштину заједнички се изашло и у Задарској жупанији. Моје је мишљење да без обзира на различите погледе, ставове, ситуацију и остало, Срби ма којој политичкој партији припадали, имају исти сет проблема, без обзира да ли је Јово у СДСС-у, Милан у ДПС-у или Марко у СНС-у. Мислим

веровао. У политици сам доста дуго и морам да признам да ми је недостајала та утакмица, али са друге стране имао сам више времена да се активирам у кампањи за жупанијску листу, али и кандидатима, не само у тој жупанији него и у осталим деловима Хрватске где сам то физички стигао.

Иако уједињена, српска листа за жупанијску скупштину није прошла изборни праг од 5%, шта је довело до тога?

- Ми смо имали један феномен, рекао бих на нивоу читавог српског корпуса, али да се задржим на нивоу СДСС-а што најбоље познајем, где смо имали јагму и борбу за извршне функције. Тако су многобројни кандидати за начелника, заменике начелника, градоначелника, 100% ангажмана дали за то, а тек онда за страначку листу за општин-

ска или градска већа и тек онда за листу жупанијске скупштине и кандидата за заменика жупана. Код нас, од 11 организација на нивоу жупаније, три су подбациле по том питању, а то су организације у Вргинмосту, Глини и Сиску и то је отприлике тих око 650 гласова због којих нисмо прешли цензус. То је први пут у Сисачко – мославачкој жупанији од 2001. године да Срби немају својих аутентичних представника тј. имају их у другим странкама као што су СДП, ХНС, ХСС, али они промовишу страначку, а не мањинску политику. Ипак, ми не очајавамо, тај коалициони потенцијал постоји и даље иако не партиципирамо у жупанијској скупштини.

Шта је довело до релативно великог броја неважећих гласова на листи где сте били једини кандидат за функцију

заменика жупана?

-То је нешто што покушавам да истражим и анализирам, чисто због себе и због једне политолошке анализе. Поставља се питање како може бити неважећих листића ако је један кандидат, а таквих је код мене било 535. Значи, могли су људи или дописивати нека друга имена, или га не заокружити него само прецртати, или понети листић са собом итд. Сличан проблем појавио се и у Задарској жупанији где је колега **Мирко Рашковић** такође био једини кандидат за заменика жупана, али исто тако имао велик број неважећих листића.

Какав је био одлив српских гласова према хрватским партијама?

- Ми смо рачунали на овим изборима искључиво на људе из ове четири странке, поготово на СДСС-ове симпатизере који ту има највећу подршку, а пажњу смо усмерили и на оне који су неодлучни. Хтели смо ићи на емоцију, тако да наш човек кад изађе на биралиште не може рећи да опет идемо једни против других па ће због тога гласати за СДП. Да се одрадило како треба у појединим организацијама ми би са овом листом добили најмање два мандата у жупанијској скупштини.

Пре самих избора, па и након њих, били сте на мети многобројних Удруга, медија и појединаца због текстова објављених током рата. Какав је Ваш коментар на те испаде поменутих?

- Ја сам знао за то и очекивао сам тако нешто јер увек имате дежурних бројача крвних зрнаца који су задужени за тако

нешто, па чак и плаћени јер им је то основни задатак. Очекивао сам те нападе, иако, рекао сам то већ у неким изјавама, помало сам и разочаран јер колико су се припремали мислио сам да ће бити нешто бомбастично и да ће бити неки детаљ из мог живота, а везан за ратни период, за који ни ја нисам знао. Они су узели текстове из „Војске Крајине“ које сам ја заиста писао, а који на интернету стоје више од пет година. Агенцију за истраживање ратних злочина из Сиска и бранитељске удруге је вероватно наљутило то што сам ја рекао да се не одричем својих ставова. Рекао сам да у рату постоји институт мобилизације па добијете пушку или радну обавезу где пекар пече хлеб, а новинар извештава. Тих напада ће бити верујем и даље из простог разлога што неко не може прихватити ратни резултат да је Срба у Републици Хрватској остало, за њих, још увек превише. Међутим, они на овај начин вероватно желе направити јаз између Срба који су били у урбаним срединама и нас који смо у време рата били ван јурисдикције Хрватске.

Као добар познавалац живота Срба у Вуковару и околини, али и на подручју Баније и Кордуна, како можете упоредити њихов положај у тим крајевима?

- Разлика је као небо и земља. На подручју истока, на територији која је била захваћена мирном реинтеграцијом, живи се на сасвим један лагоднији, лежернији и растерећенији начин. Економски јачи, безбеднији и оно што је најважније, Срби се осећају оним што јесу. Ван истока, на подручјима која су била захваћена Бљеском и Олујом, је сушта супротност тога. Људи су у једном латентном стању нелагоде, несигурности, економски и духовно осиромашени. Све оно што је на истоку, може бити само идеја водилца за све друге крајеве.

Шта ће бити Ваш примарни циљ и задатак на месту заменика жупана?

- Када сам био на скупу у Старом селу, које се налази на само 15 км од Сиска, а нема асфалтиране путеве и оно што је најбитније, нема воду, па чак ни за осно-

вне хигијенске потребе, пришао ми је један старији човек, пружио руку и пољубио ме, и рекао: „Ти си једини који нам ништа није обећао. Сви су долазили овде и обећавали оно што нам је најпотребније, воду, а ти ниси ништа рекао и зато ћемо гласати за тебе“. Од педесетак становника у том селу ја сам добио преко 30 гласова. Мој при-

” Хтели смо ићи на емоцију, тако да наш човек кад изађе на биралиште не може рећи да опет идемо једни против других па ће због тога гласати за СДП.

марни циљ биће охрабривање људи да слободно могу рећи ко су и шта су, да слободно корачају по Сиску, Новској и другим градовима. Желим стати испред тих људи који се суочавају са многобројним проблемима, од економских до националних.

Како су данас Срби организовани на том подручју?

- Опет морам подвући паралелу са истоком. На подручју Сисачко-мословачке жупаније активан је само један српски фудбалски клуб – ППГ (Прва партизанска гимназија) Рујевац. Од културних друштава има неколико пододбора Просвјете, а ту су и мањинска већа, која су добро организована, али њихове ингеренције нису толике да могу нешто битно направити.

Као главни оперативац странке којој припадате, колико ћете бити у могућности да се ангажујете око ње?

- Ја сам пре 10 година преузео ИО странке, са 23 огранка, а сада имамо укупно 102. Наравно, нисам то све ја сам успео да направим, али био сам координатор тог процеса, тако да немамо неки велики простор за оснивање других организација. И даље бих требао остати председник ИО, али то треба да верификује Главни одбор. У том случају вероватно бих покривао повратничке средине од западне Славоније до Далмације као и Истру.

Да ли ће Вам недостајати живот у Вуковару у ком сте већ дужи низ година?

- То је неки мој усуд кроз цео живот, у задњих 17 година сам у Вуковару, дакле од Олује, али нисам раскидао везе са својим завичајем, ни у једном моменту. Тако сад, у обрнутом делу, нећу раскидати везе са истоком државе јер овде имам доста пријатеља, колега и познаника.

Срђан Секулић

СВЕТОМ ЛИТУРГИЈОМ У ПАЧЕТИНУ ОБЕЛЕЖЕН ЗАВЕТНИ ДАН – СВЕТИ АПОСТОЛИ КАРП И АЛФЕЈ

Пре више од 150 година, 8. јуна, када православна црква слави Свете апостоле Карпа и Алфеја, лед је потукао готово сав урод на њивама и у виноградима у месту Пачетин. Због ове непогоде, тадашњи мештани одлучили су да на овај дан ништа не раде, а свој завет пренели су и на потомке.

Од тог времена до данас, обележавање овог дана обавља се свечано, најпре светом литургијом у храму Преноса моштију Светог оца Николаја, а потом и малим саборовањем и дружењем у порти светог храма, где се окупи мноштво људи. Први писани траг о начину прославе овог празника је са краја 19. века, из 1899. године, а празновање није заборављено ни у време комунизма када су људи мање долазили у цркву.

Тако је било и ове године. Свету литургију служили су протонамесник **Ненад Кесоња** парох пачетински и јереј **Владимир Недељковић**, парох габошки, који је

некада људи на тај дан држали страже на излазима из села како нико не би отишао у поље нешто да ради. На тај начин, трудили су се да очувају свој завет и завет својих предака како се више никада не би поновила нека слична непогода и несрећа.

- Ни данас на овај дан заиста нико не ради ништа, не пали се трактор и нико не одлази на њиву да обавља послове, наглашава председник ЦО Драгослав Рашић који је ове године са својом породицом као кум о заветном дану

Мало саборовање на заветни дан

након литургије одржао беседу о значају заветног дана и очувању старих обичаја. Након литургије, окупљени народ кренуо је у литију према новоподигнутом крсту на имању **Драгослава Рашића**, председника Црквеног одбора и овогодишњег кума.

- Пре 50 и више година заветни дан се прослављао у цркви. Тада су били постављени шатори, разне ђаконије, продавале су се играчке, народ се окупљао и по цео дан се звонило у помен на упокојене, присећа се Рашић.

Колико су људи држали до свог завета сведоче и приче старих који се сећају да су

подигао мермерни крст у помен на свога оца Илију, дугогодишњег појца у пачетинском храму.

Ове године обновљен је и некадашњи обичај ношења литије и освећење жита, а након литије и освећења крста, окупљени народ поново се сабрао у порту храма где се по обичају служило разно послужење. Такође, и звона су се оглашавала у помен на упокојене.

- Богу хвала, Пачетинцима овај дан значи много, првенствено што нису изгубили осећај да је Господ тај који о њима брине. Ми се последњих деценија враћамо литургијском животу, а управо је заветни дан један део тог живота, нагласио је пачетински парох протонамесник Ненад Кесоња.

На празник Светих апостола Карпа и Алфеја, који је уједно и крсна слава пачетинског Културно-уметничког друштва „Бранко Радичевић“, готово из сваке породице, барем по један члан присуствује литургији и каснијем саборовању у порти

ПРОСЛАВА ЗАВЕТНОГ ДАНА 1899. ГОДИНЕ

Први писани запис о прослави заветног дана у Пачетину је из 1899. године. У њему пише следеће: „Црквени тотор Ђуро Јоцић предлаже да се о заведном дану, на апостола Карпа, као што је обично бивало сваке године, исто тако и ове године, тај дан после свршене свете литургије на миран начин у црквеној порти свечано приведе и прослави, чист приход имаде се светој цркви зарачунати, затим умолити опћинско поглаварство да нам толико наклоњено буде одпадајућу точарину на пиће одбити. Надаље, умолити опћинско поглаварство у Пачетину да благоизволи исходити на надлежном месту, ради мира и реда у црквеној порти, оружничку асистенцију.“

храма. Традиција је то која није изумрла ни у најтежа времена.

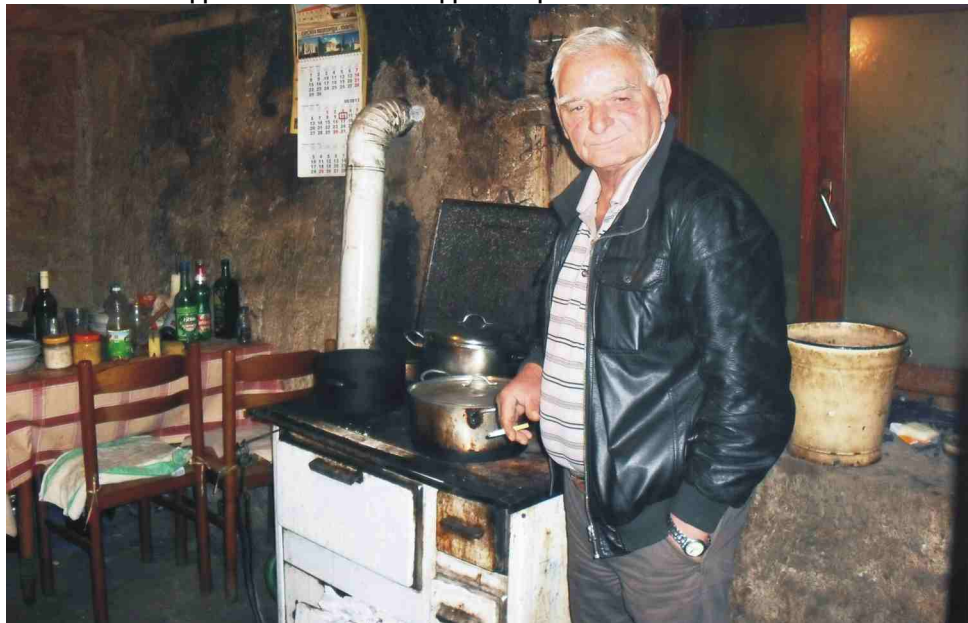
- Саборовање није толико присутно у нашим крајевима као што је присутно нпр. у Босни. Међутим, Пачетин, иако је мало место, има изузетно изражен тај осећај саборовања, међусобне љубави и заједништва, истакао је протонамесник Кесоња.

Поштујући традицију и обичаје, Пачетинци од заборава желе да отргну обичаје које су наследили од својих предака и оставе их у аманет цркви и народу ком припадају. Тако поштујући старе обичаје и празнујући празнике доприносе очувању свога села и свог имена.

Срђан Секулић

ЖИВОТ У НЕЉУДСКИМ УСЛОВИМА У ДАЛМАЦИЈИ

Институције заказале па живи у штали

● **Када се након избеглиштва у Србији Славко Кнежевић вратио у Хрватску, веровао је да ће имати бар делић онога што је за собом оставио, стан у Сплиту или породичну кућу на Врбнику. Прошло је много времена од тада, а он још увек нема ништа.**

Ратна дешавања у Републици Хрватској завршена су пре пуних осамнаест година, а повратничка агонија великог броја избеглих Срба са ових простора још увек траје. Једну такву судбину дели и **Славко Кнежевић** из села Врбник крај Книна. До 1991. године Славко је живео у Сплиту где је годинама радио као социјални радник. Тамо је остварио право на стан, док су у породичној кући на Врбнику живели његови родитељи. Са почетком првих ратних трзавица долази у родно село, комплетно сређује новоизграђену кућу и ту наставља живети до августа 1995. Те године, заједно са остатком српског становништва напушта свој дом, одлази у Србију и добија статус избеглице.

Тешко се могао помирити са тиме, не пристаје на бескућништво и лутање, и након кратког периода одлучује се вратити на Врбник. Тог животног периода, као и година након повратка, нерадо се сећа, ретко и невољно прича о свему што је проживео и што и данас преживљава.

- Нема се ту много шта рећи што није већ речено. Вратио сам се на Врбник после две године боравка у Србији, сећам се и датума, четвртог марта 1997. године. Од тада до данас прошло је скоро седамнаест година, а оно што сам затекао видите и данас, апсолутно ништа се ту није променило. Право на

стан у Сплиту ми је одузето, породична кућа запаљена, а ја живим у десетак квадрата који су нам некада служили као штала за животиње. Ако ме питате зашто, на то питање ни ја немам одговор, бирократија ваљда - огорчено почиње Славко.

Када се нађете у тако скученом простору који одише влагом, где су дотрајали шпорет, оронули кревет и стари дрвени сто једини намештај који га испуњава, а комади папира изнад главе чувар од проки-шњавања, без воде, санитарног чвора, и основних животних услова, незамисливо је чак и питати човека како успева ту да борави. Свако питање о људским потребама постаје сувишно, а ситуација неугодна госту колико и домаћину. Славкова мајка остала је у селу за време „Олује“. Захтев за обнову порушене куће поднела је одмах након тога, решење о обнови није доживела.

- Решење за онову куће стигло је тек пре две године. У међувремену многи су долазили, сликали и разгледали, зарађивали тако своје дневнице и више се нису појављивали. Обећавали су помоћ око убрзавања процеса обнове, али, дајте молим вас, ко још данас испуњава обећања? Па точкови њихових аутомобила вреде више од моје нове куће, зашто би их било брига за мене, знао сам да од тога неће бити ништа. Заказали су и људи и надлежне институције и ту

више нема шта да се дода - одговара у даху Славко.

По обиласку порушене куће затичемо готово једнако стравичан призор. Уз остатке комплетно опремљеног купатила, свих кућанских апарата и делова намештаја са којим су, у то време, ретки становници села могли да се похвале, данас расте дрвеће, шири се купина и коров. Трагови прошлих времена претворени у запуштену гомилу отпада.

У жељи да сазнамо зашто се Славково решење о збрињавању и обнови, до данас није померило са мртве тачке, контактирали смо Драгана Вукмировића, сада већ бившег заменика начелника општине Бискупија, којој село Врбник припада, знајући да је за време обављања те функције имао увид у целу ситуацију.

- За време док сам обављао функцију заменика начелника општине Бискупија, ми смо у уреду за обнову у Шибенику тражили решење о обнови које Славко има. Од три права која му по закону Републике Хрватске припадају, а то су: право о наслеђу од покојне мајке која је поднела захтев 1995. године где као правни наследник аутоматски има право на обнову куће, решење о стамбеном збрињавању, односно стан у Сплиту, и треће право које се односи на људе који су живели у неком другом месту, граду у околини, па су добили уместо стамбеног збрињавања обнову породичне куће, Славку није припало ни једно, тачније, њему ни једно од наведених није остварено. Зашто је то тако, и зашто су све државне институције поводом овог случаја заказале, тешко се може дати одговор. Сваки нормалан човек требало би да се запита, да ли сада у 21. веку, на уласку Хрватске у ЕУ, човек треба да живи у овако нељудским, нехуманим условима за живот, од свих заборављен - каже Вукмировић

Узевши у обзир да овај случај повратника у Хрватској није једини, остаје само да се види колико ће још времена проћи док држава не реализује и спроведе законе које сама прописује.

САВЕТ МЛАДИХ БЕЛОГ МАНАСТИРА ИЗНЕО ПРОГРАМ РАДА И ПЛАН АКТИВНОСТИ

Програм рада и план активности Савета младих Града Белог Манастира у следећих неколико месеци централне су теме о којима су чланови савета расправљали на 3. седници која је одржана 28. маја. На седници се између осталог расправљало о извештају са интерактивног програма обуке међународног пројекта „Родно правни буџет за младе“, потом о одржавању Округлог стола са Саветом младих Осјечко – барањске жупаније, активностима даривања крви у Црвеном крсту, али и о другим активностима.

Широк спектар активности за младе

Свест о значају даривања крви код младих оно је на чему ће савет младих, у сарадњи са беломанастирским Црвеним крстом, интензивно радити током месеца јула. У склопу претходно поменути активности коју ће савет младих настојати спровести у плану је и организација хуманитарне акције у сарадњи са Закладом "Ана Рукавина". Осим подизања свести код младих о значају даривања крви савет младих исте ће анимирати и у промоцији даривања одеће и обуће социјално угроженим особама па се у контексту тога планира постављање једног контејнера с половном одећом у Црвеном крсту.

Председник Савета младих **Роберт Кожић** предложио је да би, сем поменути активности, и организација курсева за писање пројеката могла помоћи предузетништву на подручју јединог барањског града.

Да се у беломанастирском савету младих не баве само озбиљним темама може се закључити из њихове жеље да се у септембру укључе у активности бриге за псе смештене у Склоништу за напуштене животиње у склопу Ветеринарске станице, а једна од планираних активности у следећих неколико месеци су и игре на води које ће бити одржане средином јула у склопу „Лета младих“, а у сарадњи са удружењем П.Г.Д.И. и осталим удружењима које делују на подручју града.

- Поручио бих младима како је за њихово добро, а и за добро заједнице, потребно да се укључе у удружења, организације, или неке друге облике заједништва. На подручју града има велики број удружења која се баве разним активностима и за сваког би се нашло нешто што га може занимати. Боравком у кафићу или досађивањем на

друштвеним мрежама не може се ништа у животу стећи, као што се може активним учествовањем у заједници. Запамтите да изграђујете свој живот, а на тим основама ћете и живети. Зато треба прикупити што више знања које вам се пружа, јер знање је највреднији ресурс, рекао је Кожић.

Уз чланове савета седници је присуствовао и беломанастирски градоначелник

Иван Добош који је констатовао да су млади највише заступљени у спортским клубовима и удружењима, а најмање, што према његовом мишљењу није похвално, на културним манифестацијама којих не мања у граду. У скором уласку Хрватске у ЕУ Добош види прилику за још јачи ангажман савета младих.

Зоран Поповић

У БЕЛОМ МАНАСТИРУ ОДРЖАН “КРОС РТС-а У ДИЈАСПОРИ”

Трчали и деца и родитељи

На трећем „Кросу РТС-а у дијаспори“ у Белом Манастиру одржаном петог јуна трчало је педесетак деце који у школи и вртићу иду на неговање српског језика и ћириличног писма. Организатор овог спортског такмичења на градском стадиону познатијем као „Шпарта“ било је Веће српске националне мањине града Белог Манастира.

Трчало се у шест различитих категорија где су деца била подељена по годинама од вртића па све до осмог разреда. Победници су добили медаље, а за све учеснике обезбеђене су дипломе и капе. По први пут организована је и трка за родитеље.

Крос РТС-а је једна од најмасовнијих спортских манифестација у овом делу Европе, а настао је још 1991. године под називом Крос Радио Београда. Нешто касније добио је име по јавном сервису Републике Србије, а од 2001. постоји и „Крос

РТС-а у дијаспори“ и обухвата осам земаља у којима живе Срби у расејању. У Хрватској се ова манифестација одржава једино у Белом Манастиру и то трећу годину узастопно.

У беломанастирској основној школи тренутно педесетак деце учи српски језик од чега пети, седми и осми разред похађају наставу у потпуности на српском језику и ћириличном писму.

Н. М.

БЕЛОМОНАСТИРСКА ПРАВОСЛАВНА ПАРОХИЈА И КОЛО СРПСКИХ СЕСТАРА ОБЕЛЕЖИЛИ СВОЈУ СЛАВУ Св. ЈЕЛЕНУ ДЕЧАНСКУ

Српска православна парохија беломанастирска и Коло српских сестара (у наставку КСС) „Света Јелена Дечанска“ из Белог Манастира прославили су 3. јуна крсну славу Св. Јелену Дечанску. Прослава је почела, како то и доликује, јутарњом литургијом и освећењем славских обележја, колача и кољива, у храму Св. Арханђела Михаила у Белом Манастиру, а након литургије служен је помен упокојеним чланицама КСС.

Завршетак прославе настављен је у вечерњим сатима у згради П+8 и у дупке испуњеној сали Велике градске већнице отварањем књижевне вечери посвећене Десанки Максимовић. С обзиром да чињеницу да се ове године навршава 115 година од рођења и 20 година од упокојења велике српске песникиње у Српској православној парохији беломанастирској и КСС спојили су крсну славу и тај јубилеј те одлучили да га на примерен начин обележе.

Протојереј-ставрофор **Владо Кљајић** у

Наступ „Пчелица“ посебно се допао присутнима у сали

Несебичан рад у корист вере

уводном је делу подсетио присутне на важне моменте из 23 године изузетно плодне активности КСС, посебно указујући на несебични рад чланица на добробит своје цркве и њених парохијана, те да су чланице кола пример како се чува своја вера, традиција и добробит народа. Кљајић је добар део свог излагања посветио и години која протиче у знаку обележавања 1700 година од доношења Миланског едикта, документа којим је цар Константин

дао слободу исповедања хришћанске вере.

Након Кљајића присутнима се обратио протојереј-ставрофор **Михајло Маријанац** из Дарде који је највећи део свог излагања посветио великој посвећености православљу Десанке Максимовић, назвавши је највећом познатом Српкињом у српској историји. У наставку програма у поетској вечери најмлађи чланови беломанастирског удружења „Пчелице“ говорили су стихове песникиње посвећене деци, а

професорица **Смиља Хорват**, након што је присутне подсетила на богату биографију велике српске песникиње, те уз музичку пратњу на виолини **Милане Медих**, читала је песме из неколико фаза стваралаштва пребогатог опуса Десанке Максимовић.

Завршетак прославе обележен је дружењем присутних у предворју Велике градске већнице и домјенак који су припремиле чланице КСС.

Зоран Поповић

Наступ групе дечијег вртића „Зеко“

БАРАЊСКО - РУСКО ВЕЧЕ ПРОТЕКЛО БЕЗ РУСА

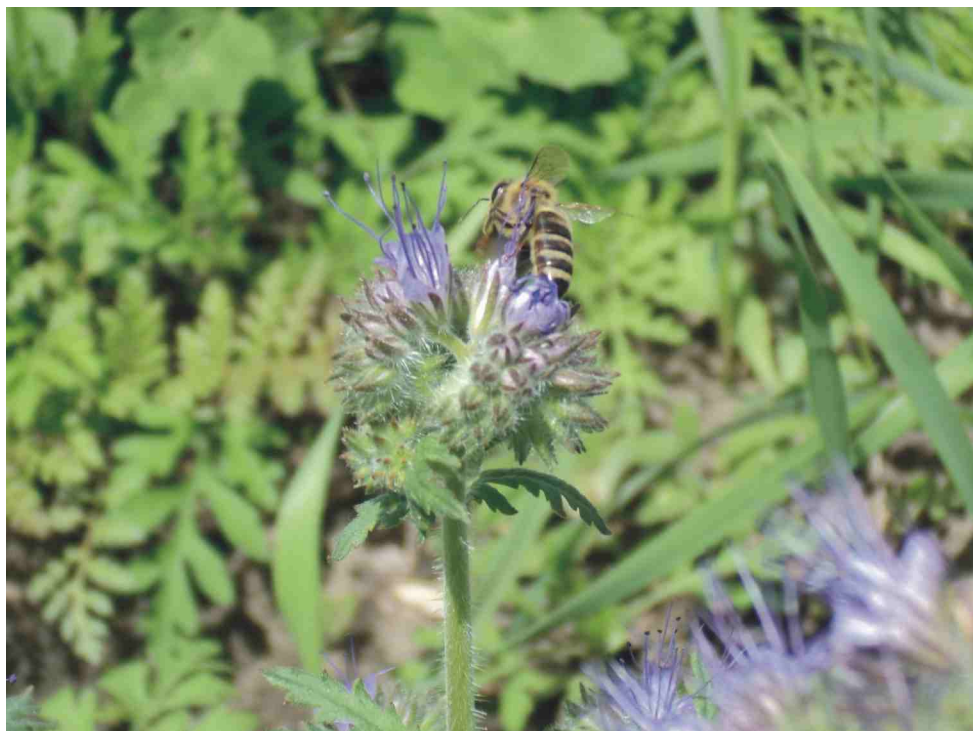
Барањско-Руско друштво пријатељства из Белог Манастира организовало је 7. јуна у дворани за продукције уметничке школе у једином барањском граду другу барањско-руску вечер. У културном и музичком делу програма учествовали су тамбурашки састав „Барањски бисери“, фолклорна група дечијег вртића „Зеко“ и музички састав „Триола“. Иако је присутна публика махом била задовољна оним што је могла видети и чути не можемо се отети утиску да је већина од њих дошла због „звезде вечери“ женског руског збора „Рјабинушка“ који на жалост, како су организатори рекли, нису дошли из техничких разлога. **З.П.**

У ЗАДЊИХ НЕКОЛИКО ГОДИНА СВЕ ВИШЕ ЉУДИ НА ПРОСТОРУ ИСТОЧНЕ СЛАВОНИЈЕ, БАРАЊЕ И ЗАПАДНОГ СРЕМА БАВИ СЕ ПЧЕЛАРСТВОМ.

Као своју алтернативну, па чак и основну делатност, многи људи су открили пчеларство. Једни из љубави од детињства с обзиром да су им се пчеларством бавили родитељи или дедови, а други због профита до којег се може доћи, али не без муке и напорног рада како то многи мисле.

Међутим, ко се бави пчеларством дужи низ година, зна да је пре 15 – 20 година било далеко лакше кренути у овај посао. Један од пчелара из вуковарског краја је **Бранко Котур**, који се овом делатношћу бави од 1997. године, управо то и потврђује.

- Када сам је кретао у овај посао било је далеко лакше него сад. Све је било јефтиније, од воска, кошница до пчела. Сад вам је пчеларство јако скупо. Да бисте кренули у неку озбиљну производњу треба вам неколико хиљада куна, а поред тога многи који крећу поприлично су неискусни у овом послу што далеко отежава ствари. Међутим, пчеларство јесте профитабилно.

Дуг пут од кошнице до кухињског стола

● **У време економске кризе која је потресла готово читав свет, а поготово државе са простора бивше Југославије, многи људи, оставши без посла или са смањеним приходима теже ка проналажењу неких алтернативних делатности како би себи и својим породицама обезбедили егзистенцију. Иако је крај око Вуковара, Винковаца, Осијека и Белог Манастира погодан за готово све облике пољопривреде, овим послом бави се све мање људи због лоше аграрне политике државе која је готово десетковала мале пољопривредне произвођаче.**

Ја сам годинама скупио и снагу, искуство и број кошница и сад долази време да се то наплати, истиче Котур који је прошле године, која је била прилично лоша за пчеларство због суше, у 150 кошница имао пет тона меда.

Код пчелара постоји и неко неписано правило солидарности. Да ли по угледу на саме пчеле које функционишу и раде беспрекорно или је нешто друго у питању, пчелари често излазе једни другима у сусрет. Врло радо помажу и онима који тек крећу у овај посао, тако што им дају своје ројеве пчела, поклањају матице, саветују и сл.

- Да би данас успео у пчеларству, мораш имати неког уз себе ко ће бринути о тим пчелама и коме мораш досађивати да би ти помогао. У овом послу треба бити упоран

јер не могу сви успети, то је немогуће, речи су Котура који је и један од првих организатора пчеларског удружења на нивоу Вуковара након мирне реинтеграције, када је у Борову основано пчеларско удружење „Милена“.

Ипак, сама удружења немају неки превелик значај. Како истиче, најбоље би било када би се пчелари организовали у задругу по угледу на оно како се ради на западу. На тај начин пчелари би имали отворено тржиште и били би конкурентнији.

Сунцокрет као главна паша

Ове године, због доста хладног времена и великог броја кишних дана у мају, багремовог меда неће бити у изобилју. Тако је

пчеларима на истоку Хрватске остала нада у сунцокрет. Управо су те две паше и најзначајније за пчеларе на овом простору.

- Последњих неколико година, како је Аргокор преузео Вупик, не сеје се уљана репица која је била најбитнија ставка у пролеће за развој пчела. Тако да сад с тим имамо проблема јер премало нас је мобилних који можемо ићи у неке друге делове и возити пчеле на репицу, наглашава Котур.

Један од оних који се доста успешно бави пчеларством је и **Саша Марчета** из Пачетина. У овом послу је десетак година, кренуо је са једном кошницом, а данас их има преко 50, с тим да се нешто интензивније овим послом бави последњих 4-5 година. Његов мед неколико је пута награђиван златним и сребрним медаљама за

Свештеник пчелар

Један од оних који се бави пчеларство је и пачетински парох протонамесник Ненад Кесоња. За њега пчеларство представља одмор, а сам рад са пчелама, како истиче, подстиче га на вредноћу, послушност и љубав коју пчеле међусобно поседују. У свет пчеларства увео га је Саша Марчета који је иначе и активни члан црквене заједнице у Пачетину. Тако је с времена на време, гледајући како Саша ради око пчела и он дошао на идеју да се опроба у овом послу уз свесрдну помоћ свог пријатеља. Данас има 13 друштава, а истиче да није једини свештеник на подручју Епархије осечкопољске и барањске који се бави пчеларством.

Да ли пчеле нестају?

Последњих година многобројни научници и искусни пчелари у свету тврде да пчеле на један мистериозан начин нестају. О овом проблему писали су и говорили многобројни медији и код нас. Неки иду толико далеко да тврде да је нестанак пчела неизбежан што би свакако довело до једног апокалиптичног стања у свету с обзиром да су ови вредни инсекти главни опрашивачи биљака. Међутим, наши саговорници не могу да потврде ову информацију и истичу да нису у досадашњој пракси наишли на овај пример. По њиховим речима, губитак пчела у кошницама сваке године је од 5-10 одсто, што је у границама нормале. Дешава се да губици буду и већи, али они су онда узроковани углавном људским фактором, због лошег рада са њима или због појаве неке болести као што је нпр. вароа која је најприступачнија. Пчеле највише страдају у периоду зима – пролеће, односно тзв. изимљавању. Ове године је доста пчела настрадало уз Дунав, на потезу од Даља до Вуковара, док је у осталим деловима губитак био у границама нормале.

квалитет. Кошнице су му стационаране на једном месту, на његовом имању у Пачетину. Истиче да нема потребе за селидбом јер је крај око његовог места релативно погодан за бављење пчеларством.

- Пачетин је окружен са три шуме, а има нешто и необрађених површина где има различитих ливадских биљака. Поред тога, доста људи сеје сунцокрет који је овде, слободно се може рећи, главна паша. Наравно, све то зависи и од временских услова, тако да је ова година лоша када је багрем у питању који је брзо процветао и није медио, објашњава Марчета.

Као и у сваком послу, ни овде нема профита ако нема доброг рада, а самим тим и љубави према њему. Искуство је јако битно, али и најискуснији пчелари током рада дођу до неких нових открића и сазна-

ња.

- Пчеларство није математика што се тиче новца, она је љубав према пчелама и природи. Једноставно, то је једна врста начина живота. Ја сам се доста година бавио свињогојством, данас се поред пчеларства бавим и земљорадњом, али рад са пчелама је нешто посебно, наглашава Марчета.

Данас у Пачетину има десетак пчелара, а већина се дужи низ година активно бави овим послом. Постоји иницијатива да се сви они повежу са осталим пчеларима на нивоу општине Трпиња и оснују једно пчеларско удружење. Такође, управо због доброг простора, многи пчелари из других места доносе своје кошнице на подручје пачетинског атара.

Срђан Секулић

НАСТУПОМ ДРАМСКИХ АМАТЕРА ИЗ ЦРВЕНКЕ ЗАПОЧЕО ПАЧЕТИНСКИ МЕСДАМ

Отворен 11. МЕСДАМ у Пачетину

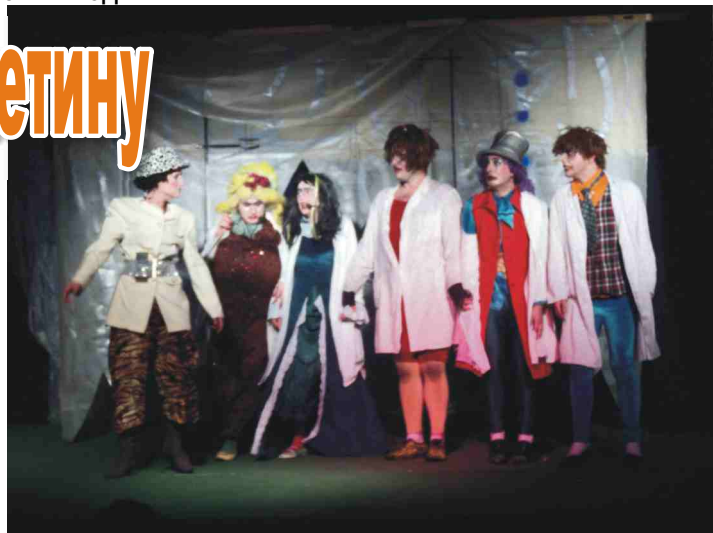
Овогодишњи МЕСДАМ у Пачетину званично је отворен представом „Парадокс“ у изведби драмских аматера позоришта „Стеван Сремац“ из Црвенке. Представа је рађена по тексту **Небојше Ромчевића**, а у режији **Радоја Чупића**. Позориште „Стеван Сремац“ из Црвенке основано је давне 1946. године и у свом саставу има дечји, омладински и први извођачки ансамбл. Укупно броји око 50 глумца аматера који раде искључиво са професионалним редитељима. Ово је позориште једно од најбољих аматерских позоришта у Србији.

- Ово је једна веома тражена представа јер је тема врло популарна и актуелна, прилагођена тренутку у коме живимо. То је прича о улози интелектуалца у данашњем друштву, па бих оценила овај комад као горку комедију. Људи јако добро реагују на ову представу, рекла је **Цвијета Мучелица** - глумица позоришта „Стеван Сремац“.

Према речима председника Организационог одбора МЕСДАМ-а **Ђорђа Ђакови-**

ћа, на фестивалу ће се представити аматерска позоришта из Црвенке, Беочина, Ирига, Пријепоља, Шида и Пачетина. Међутим, због скромних финансијских средстава организатори ове године нису у могућности да угосте професионалне глумце.

Фестивал је у петак, 7. јуна свечано отворио заменик жупана Вуковарско – сремске жупаније **Ђорђе Ђурчић**. Манифестацију већ 11 година организују пачетински пододбор СКД „Просвјета“ и Драмски ансамбл културно уметничког друштва „Бранко Радичевић“ из Пачетина. Глумци аматери наступаће на летњој позорници Дома културе у Пачетину до 16. јуна, а публика ће током шест фестивалских дана имати прилику да ужива у шест представа за одрасле и три за децу.

Сусрети драмских аматера у Пачетину одржавају се под покровитељством Савета за националне мањине Републике Хрватске, а финансијски их помажу Заједничко веће општина, општина Трпиња, Вуковарско-сремска жупанија и СКД „Просвјета“ Загреб.

Манифестацију прати изложба слика и икона самоуке сликарке **Биљане Ерић** из Борова која је продајног карактера.

Тијана Шашић

У ВУКОВАРУ ОТВОРЕНА ГАЛЕРИЈА „ВЕРНИСАЖ“, У ОКВИРУ КОЈЕ ЈЕ ПРЕДСТАВЉЕНА ИЗЛОЖБА ФОТОГРАФИЈА „МЕЛОДИЈЕ ИХТИСА“ АУТОРА НИКОЛЕ ИВКОВИЋА

Риба - симбол хришћанства

Галерију „Вернисаж“ свечано је отворио заменик градоначелника Вуковара **Срђан Милаковић** у суботу 8. јуна у Змајевој улици у Вуковару. Ово је приватна галерија са седиштем у Осијеку, а прилику да први прикаже своје радове имао је **Никола Ивковић**, ликовни педагог из Осијека, који се вуковарској публици представио изложбом фотографија „Мелодије ихтиса“.

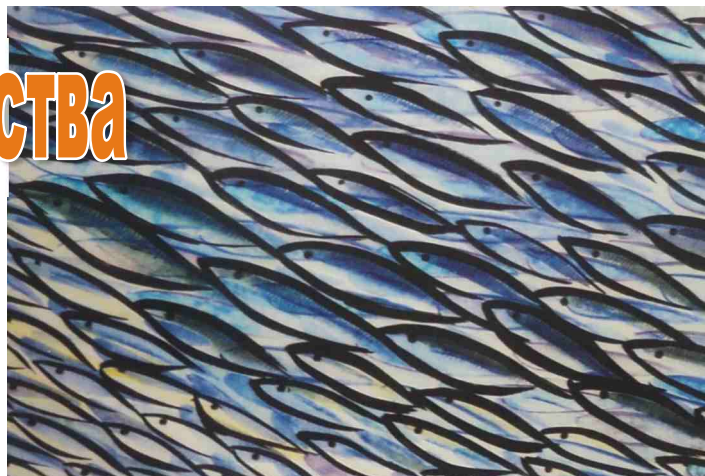
Никола Ивковић је дипломирао ликовни одгој у класи професора Антуна Бабића на Педагошкој академији у Осијеку. Као ликовни педагог радио је у више основних школа. Члан је Хрватског друштва ликовних уметника. Излагао је на више самосталних и групних изложби у галеријама широм Хрватске али и у суседним земљама: Србији, Босни и Херцеговини, Мађарској и Немачкој. Главни мотив који се испреплиће кроз његов сликарски опус је природа и њено богатство.

- Одрастао сам поред реке Драве и у свом детињству често сам седио у чамцу и

посматрао рибе. Сматрам да је риба симбол хришћанства, а за мене она представља једну прекрасну композицију кроз коју као уметник могу да изразим своја размисљања. Одабрао сам рибу у води као мотив јер сам желео глумити да укажем на велику загађеност вода данас. Овом изложбом настојим људима пренети једну еколошку поруку о важности очувања животне средине, рекао је у разговору Никола Ивковић.

Према оцени ликовног критичара **Небојше Јанића** ово је до сада најуспешнија Ивковићева изложба. Јанић је на отварању изложбу прокоментарисао речима:

- Лелујава јата риба покрету, ритмика гibaња тих загонетних тела која се прецизно оцртавају у плаветнилу воде. Умирујућа снага хармоничног кретања масе као да призива мелодије скривене у тишини

воде, нежне, а динамичне слике претворене из тонова боја у тишину музике. Мозаици риба уклапају се у традиционалну сликарску композицију и колоритно плаветнило воде што сликама даје атрактивну декорацију и опуштајућу музикалност ритмике гibaња.

Ихтис је грчка реч за рибу и на свим фотографијама приказане су рибе у јату у плавој боји која аутора асоцира на воду. Цртежи су рађени у акварелу. Изложба је продајног карактера и трајаће све до краја јуна.

Тијана Шашић

У БИЈЕЛОМ БРДУ НОСИЛИ ЛИТИЈУ НА ЖИТО НАКОН СКОРО ЧЕТИРИ ДЕЦЕНИЈЕ

а док се није излазило на поља у Бијелом Брду се жито светило у цркви.

Мештани планирају да у будућности наставе са овом традицијом сваке године у прву недељу која пада пре четрдесетог дана од Васкрса.

- Пуно пута смо ишли сви заједно појајући и сада се тај обичај вратио. Народ је срећан због тога. Нека нас чува овај наш крст који смо посветили и да нам да леп урод, да не буде глади. И то не само нама, већ свом народу одакле год да је, моли се **Љубица Борић**, 85-огодишња мештанка Бијелог Брда.

“Да нам буде богат урод, да не буде глади”

Након скоро четрдесет година у Бијелом Брду је обновљена традиција ношења литије на поља. Верујући народ окупио се у недељу деветојуну испред цркве Светог Николаја и у поворци прошао кроз место, да би се зауставио на самом излазу из села у њиви поред новобновљеног крста. Тамо су уз молитву свештеници посветили жито. Посвећење су служили бјелобрдски парох протојереј – ставрофор **Зоран Симић** и прота **Душан Колунџић**.

- Последњи пут се ишло у поља на овај начин 1975. године. Символика целог догађаја је да се помолимо Богу да нас време послужи и да не буде превелике кише, суше или града, да нам Бог да оно што смо заслужили. До идеје да обновимо овај стари обичај дошли смо када смо у мају прослављали црквену славу Светог Николу летњег. Мештани су то прихватили, па смо одмах затим обновили и овај крст, говори председник црквене општине у Бијелом Брду **Стеван Борић**.

Крстови се стављају на излазима из села и улазима у поља. На излазу где се некада носила литија од ове године стоји потпуно обновљени крст, како би се што свечаније оживела стара традиција. То је њива мештанина **Војислава Нешића** засађена житом, а друга два крста налазе се на излазу према Сарвашу и Мишином Брду.

- Ова иницијатива није само моја, већ свих

мештана који су желели да обнове обичај ношења литије на жито. Од сада па надаље сваке године ћемо са народом долазити овде на освећење жита, поља, винограда, свега онога што наш народ сеје у недра земље са вером и надом да ће Господ дати свој небески благослов овим вредним људима, каже парох **Зоран Симић**.

Старији мештани сећају се и како је цели овај обичај некада изгледао. Била је то велика свечаност, а колона је била много дужа него данас, јер је и народа било пуно више. Молили су се у пољима и пре и после Другог светског рата, али је државна власт, кажу, забранила овај обичај након 1975. године.

- Нема неке разлике између онда и данас. Традиција која је тада била, иста је и сад, само некад је била пуно већа поворка. Идемо кроз улице, а жене са капија бацају жито на нас. На пољу се поја, набере се мало пшенице, а венац се понесе кући. Све се ради зато да поља боље роде, каже седамдесет осмогодишњи **Никола Милетић**.

На жита се углавном иде прве недеље пре Спасовдана,

Након освећења жита, колона се вратила у порту цркве у центру села где је дружење настављено уз програм који су припремили чланови СКУД-а „Јован Јовановић Змај“ из Бијелог Брда.

Никола Милојевић

У БИЈЕЛОМ БРДУ УДАРЕНИ ТЕМЕЉИ НОВЕ, ДО САДА НЕПОЗНАТЕ, ВРСТЕ ТУРИЗМА

Свједоци смо да се већ годинама с државног врха, безуспјешно, пропагира и покушава развити континентални туризам. Група ентузијаста из Бијелог Брда, на челу с угледним угоститељем **Николом Станићем**, паором и домаћином **Слободаном Нешићем Капелцем**, те свјетским путником и миротворцем, повратником из Јерусалима, **Савом Катанићем**, одлучила је да прекине ту залудну работу и да коперниканским обртом отвори нову страницу у развоју ове врсте туризма. Да ова идеја има и своју теоријску заснованост, види се већ по називу – ритски туризам, а поготово кад се сагледа одрживи и далекосежни програм рада и развоја ове значајне привредне гране.

Први важан корак учињен је недавно, када је на Гићановој скели на Старој Драви свечано поринут Станићев сплав „Дуња“. Чину поринућа претходила су опсежна стратешка разматрања у крчми „Ловац“, гдје су, усред предизборне грознице, стратеги туристичког развоја одлучили да путем емисије „Жеље и честитке слушаца“ Радио Борова изврше

Ритски туризам изронио из тајности

Свечани говор

Свечани говор приликом поринућа сплава код Гићанове скеле на Старој Драви

Поштовани љубитељи текућих ствари, кад погледамо ово чудо технике, питамо се какве су му особине.

Ево шта се по селу дивани:

- још од Нојеве барке није се појавило ништа слично

- да је овакву справу имао Колумбо, открио би Америку двиста година раније

- да су стари Бјелобрци имали ову згоду, ниједна бечка лађа не би прошла неоплаћкана

- кажу да се и пирати с Кариба издалека распитују, а Кинези снимају сателитом да праве копије

Упутство за употребу:

*- радијус кретања сплава – од Аласице до Вршине**

- смјер кретања – у свим правцима хоризонтално, а ако посада попије литру ракије по члану, сплав лети као хеликоптер

- ако посада попије аков вина, сплав зарања као подморница

- носивост – 12 тријезних или 6 пијаних особа

- цијена изнајмљивања - искључиво у натури (пиће, рана); препоручују се текући садржаји

**најзападнија и најисточнија тачка Старе Драве*

психолошке припреме локалног становништва за свечани чин. У полчасовној бујици лијепих жеља и раздраганих честитки издваја се она из Пероја у Истри којом честитар жели сплаву „да стално буде натопљен као што му је и газда“.

Иако је до тада читав пројект раћен у потпуној тајности, да би се предупредила крађа идеје и заштитио проналазак, Бијелим Брдом су почеле да круже фантазмагоричне приче о пловилу које је уједно амфибија, подморница и хидроавион, тј. да може да плови, лети и зарања. Кренула су и говоркања да „авакси“ учестало надлећу село и рит, да се шпијуни прерушени у риболовце дискретно распитују о термину поринућа. Шапутало се чак да локални стихоклепац припрема пјесмицу о сплаву у потпуној изолацији, негдје у викандици на бјелобрдској Планини.

Дан поринућа сплава успјешно је скриван све до поменуте радио емисије. Тада је објелодањено да ће кум сплава бити угледни повратник из Аустралије **Васо Нешић**, а да ће чин поринућа бити обављен на Гићановој скели. Свечаном чину присуствовало је неколико десетина мјештана и неколико непознатих особа с камерама и фотоапаратима. Кум је започео свој говор на традиционалан српски начин: Dear people...а онда се сјетио да је заборавио наочаре, па је говор прочитао Слободан Нешић. Том приликом дошло је и до малог спора око имена. Власник је инсистирао на имену „Дуња“, у част своје унуке, а кум на бјелобрдском називу „Малат“. Нађено је ком-

промисно рјешење: „Дуња“ ће бити свјетовно име сплава, а духовно име ће му бити „Малат“. Шампањац при свечаном поринућу разбијен је у трећем покушају и сплав је одвучен два километра ниже, на Станићеву придравску викандицу, те уковтљен у луци која, по Станићевеј жени Вери, носи назив Вера Круз.

Ето, тако је отворена нова страница у развоју континенталног туризма у Хрватској. Оно што није успјело Калмети, Бајсу, Остојићу, Лоренцину, успјело је групи предузимљивих Бјелобрдаца. Дођите и уживајте у чарима ритског туризма на Старој Драви у Бијелом Брду. **Ђорђе Нешић**

Пјесмица о сплаву

Можеш на Станићев сплав

само ако си здрав!

Ако је сплав за казук везан,

не прилази му никад тријезан!

(У алкохолу је једини спас)

Кум Васо Нешић виче на глас:

Ако са собом носиш свој алат,

слободно ступи на сплав „МАЛАТ“!

ПОЗОРИШТЕ СЛАВИЈА 28. МАЈА ГОСТОВАЛО У ВУКОВАРУ. НА СЦЕНИ ХРВАТскоГ ДОМА ИЗВЕЛИ ПРЕДСТАВУ „ЦИМЕРИ“

„Цимери“ у Вуковару

Ако сте волели америчку хумористичну серију „Пријатељи“ волећете и позоришну представу „Цимери“. Ово је реченица која најбоље описује комедију у чијем је извођењу 28. маја уживала вуковарска публика. Младу глумачку екипу београдског Позоришта „Славија“ у Хрватски дом довело је Српско културно друштво „Просвјета“ - пододбори Вуковар, Борово и Мирковци. Писац позоришног комада „Цимери“ је **Метју Карисон**, а адаптацију и режију извршио је **Раде Ву-котих**. Текст овог Бродвејског комада послужило је као основа за добру музику, песме и атрактивну кореографију. У представи играју, певају и глуме: **Марија Вељковић**, **Ана Сакић**, **Сташа Радловић**, **Саша Јоксимовић** и у главној улози **Милан Васић**.

- Представа је опуштеног карактера, јако забавна и по мени за све људе. За све који воле добру комедију, који желе да се насмеју. Са овом представом сигурно ће се насмејати, могу да уживају сат и по времена и забораве на своје проблеме. Играмо је често и у Београду и широм Србије, јако ми је драго да смо дошли у Вуковар и једва чекам да видим како ће публика да реагује – реко је Милан Васић.

Уживајте док сте млади, али одрастите када дође време за то

Два пријатеља, Крле и Зоран, деле стан и покушавају да продуже своје адолесцентско понашање. Кроз много комичних ситуација покушавају да у свој самачки живот унесу што више ведрине. У њихов живот улазе две нове и лепе комшинице Дара и Елена, али ту је и Крлетова девојка Соња. Зоран све време по-

кушава да освоји једну од комшиница, док је Крле, кога игра Саша Јоксимовић, веран својој девојци и одлучује се на брак. Током представе често се дешавало да се глумци спонтано насмеју после неких дијалога, што је публици било веома симпатично те је допринело још пријатнијој атмосфери.

- Највећа драг ове представе је увек пуна сала. Навикли смо се и некако размазили да када год изводимо овај комад сала буде попуњена до последњег места. Ово је већ трећа сезона како је изводимо, јубиларну 50-у смо имали у Београду, и најсрећнији смо када се на крају поклонимо и добијемо велики аплауз – прича Саша Јоксимовић.

Драма, пола комедија, пола мјузикл овако су овај комад описали млади глумци који га изводе. Сем Србије до сада су „Цимери“ извођени у Македонији и Црној Гори, а планова за даља путовања има. Иако је предвиђено да траје сат и двадесет минута представа често због добре атмосфере потраје много дуже. Тема је забавна и прилагођена млађој популацији, којој су шале и овакав начин живота блиски и разумљиви.

- Комедија нам даје простора за импровизацију, што је дуже играмо често мењамо поједине сцене. Тако да никада није досадно ни нама ни публици, која зато и долази да је гледа више пута. Стварно уживам јер у представи има и игре и плеса и певања, што мени јако прија јер иначе сам и балерина. Представа говори о свима нама који смо некада студирали, били млади и имали цимере. Осим уживања и смеха мислим да има и добру поруку. Уживајте док сте млади, али ипак дође време када треба да се одрасте –

рекла је Ана Сакић која тумачи лик Соње.

Једино приватно позориште са наших простора

„Цимери“ је представа приватног београдског позоришта „Славија“. То је прво и једино приватно, репертоарско позориште на простору бивше Југославије. Основано је пре 18 година и данас на репертоару има 32 представе.

- Ово је једино позориште чија сезона почиње 1. септембра, а завршава се у седмом месецу, без дана паузе. То је једино позориште које има свој међународни фестивал, прво позориште које је после свих ратних дешавања на овим просторима окупило националне театре из свих наших република. Окупили смо најзначајнија глумачка имена, не само из Србије него и са простора бивше Југославије. Ту су прво дошли, са својим позориштем Ратко Полић, Перо Квргић, Реља Башић и многи други. Ово је позориште чије се представе изводе широм Европе и света, пре само неколико дана вратили смо се из Канаде. Учествовали смо на фестивалима од Јапана, преко Кине и целе Русије – о позоришту Славија прича власник и директор, **Батрић Жарковић**.

У овом приватном театру играју и позната глумачка имена као што су: Лане Гуговић, Зијаж Соколовић, Никола Симић, Ружица Сокић, Рада Ђуричин, а они долазе из других познатих позоришта. Глумачка поставка „Цимера“ су млади перспективни глумци матичног Позоришта „Славија“.

Јадранка Јаћимовић - Иван

ОД ОВОГ БРОЈА ИЗВОРА, У НАШОЈ РЕДОВНОЈ РУБРИЦИ ФЕЉТОН, ПИСАЋЕМО О ПРАВОСЛАВНИМ ХРАМОВИМА НА ПРОСТОРУ ИСТОЧНЕ СЛАВОНИЈЕ, БАРАЊЕ И ЗАПАДНОГ СРЕМА. ПРВА ЦРКВА О КОЈОЈ ЋЕМО ПИСАТИ ЈЕ САБОРНИ ХРАМ СВЕТОГ ВЕЛИКОМУЧЕНИКА ДИМИТРИЈА У ДАЉУ.

Православни храмови источне Славоније, Барање и западног Срема /1/

пише: Срђан Секулић

Већина православних храмова на овом простору изграђена је током 17. века, након Велике сеобе Срба 1690. године под Арсенијем III Чарнојевићем. Такође, већина тих храмова изграђена је на темељима старих цркава, углавном дрвених, што је један од многобројних доказа да су Срби овде били присутни и пре доласка Турака и саме сеобе.

Чести ратови и сеобе, вековима су мењали слику становништва овог краја. Од досељавања Словена до почетка 20. века, који ће у ове крајеве донети неколико ратова, овде су живели Срби, Хрвати, Мађари, а један период и Турци, као и исламизовани Словени.

Већи прилив српског становништва, пре Велике сеобе, на ове просторе десио се након Мохачке битке 1526. године, односно тзв. Каџијанерове војне, у чијој се војсци налазио и последњи српски деспот Павле Бакић (који је погинуо недалеко од Ђакова). Након тога Турци су се усталили у овим крајевима и овде населили Србе из области око горње Дрине, Неретве, са Лима, Пиве и Таре. Српско становништво насељено је углавном у местима око Вуковара и Осијека, док су Турци становали по градовима и варошима (у Осијеку их је било око 10 хиљада, док је у Даљу било 200 турских домова).

Иначе, име места Даљ помиње се још пре турских освајања и то 1471. године. Међутим, ово место било је насељено далеко пре тога, још у праисторијско време, о чему сведоче многобројна налазишта из времена неолита и бронзаног доба. Из периода старог века, Даљ се помиње под именом Teutoburgium.

Након протеривања Турака у опису овог места из 1697. године, наводи се да је Даљ варош (опидум), а у самом опису спомиње се да је „за турскога времена ова варош била на гласу и највише Турака тамо је становало. Било је 200 турских кућа, 6 крстјанских (католичких), 25 христијанских (православних, српских), у којима су становали, а сада (по ослобођењу) има 7 крстјанских кућа, а 113 христијанских кућа, осим цркве и поповске куће и школе.“

У то време Даљ је био државно добро, посед аустријског цара све до 15. јула 1706. године када је цар Јосиф Први доделио даљски спахилук српском патријарху Арсенију Трећем Чарнојевићу (у саставу спахилука били су Даљ, Бијело Брдо и Борово, као и ненасељена места Кечин и Ловас). Вредност тог спахилука износила је 38 хиљада форинти, а обухватао је 25 хиљада јутара земље.

Неколико година касније, 1715. године, у

Даљу је изграђена нова црква посвећена Светом великомученику Димитрију која је освећена годину дана касније од стране карловачког митрополита Викентија Поповића Хаџиловића. То је била мања црква – брвнара, али и пре ње у Даљу је постојала црква на чијим су темељима Турци направили џамију. Од тог се времена број православних домова знатно увећао, а 1732. године поред цркве пописано је и 235 православних домова као и четири свештеника.

Највећа православна црква у Хрватској

Нова црква од тврдог материјала помиње се 1756. године. Те године по попису наводи се нешто мањи број православних домова, само 150, али је зато у Даљу било 6 свештеника и један ђакон. Први свештеник у Даљу помиње се нешто раније, 1750. године, а био је то Давид Декић.

У време градње нове цркве Светог Дими-

трија 1791. године, у Даљу је било 323 православна дома са 1978 становника. Градња нове цркве завршена је крајем 18. века, 1799. године, али због недостатка финансија уређење њене унутрашњости одложено је за касније.

Овај храм, по величини (ширина храма је 16, дужина 36, а висина торња је око 50 м) улази у ред најмонументалнијих споменика познобарокног градитељства код Срба. Изграђен је у барокно – класицистичком стилу и као такав представља изузетно вредан културно – историјски споменик српске црквене архитектуре тога времена. У Првом шематизму епархије осечкопољске и барањске наводи се да „храм има правоугаону лађу, са олтарском апсидом, док је главно прочеље наглашено великим пиластрима. Високи двоспратни звоник украшен је уз рубне делове пиластрима, а унутар упуштених поља смештени су прозори. Звоник је покривен касно барокно обликованом луковницом, која је украшена вазама. Високо стрмо кровиште, које у делу апсиде има облик стошца, у целисти обновљено 2005. године, покривено је бибер црепом, осим олтарске апсиде која је по први пут опшивена бакарним лимом.“

Иконостас цркве изграђен је 1824. године, а рад је сликара и значајног представника српског класицизма Павла Ђурковића, као и сликара, лакирера и позлатара Григорија Јездимировића, иначе рођеног Даљца. Миодраг Јовановић и Никола Кусовац написали су да се „Павел Ђурковић обрео у Даљу као сликар који је у многоме раскинуо са ликовним наслеђем 18. века и већ изградио стилски јасно класицистичко сликарство. Додајући већ давно откривеним и осведоченим вредностима Ђурковића као портретисте и вредности његовог иконостаса, само се још једанпут и још убедљивије потврђује високо место које као сликар заузима у историји новије српске уметности.“

Храм је освештан 8. септембра 1840. године од стране митрополита Стефана Станковића. У својој историји неколико пута

је обнављан, најпре 1837. године, затим 1866. и 1901. као и 1931. године. Највећа разарања претрпео је током Другог светског рата када је најпре затворен 12. јула 1941. године од стране усташких власти, а потом су отуђена четири звона, иконостас је срушен и делимично уништен (већина икона је сачувана). Тада је са цркве отуђен и цреп, звоник миниран, а делови зидова срушени.

Овим неделом руководио је католички свештеник Јосип Асталош на чију је иницијативу вероватно уништен и Летопис даљске парохије, а ризница опљачкана. Храм је такође настрадао и у Првом светском рату када су реквирирана звона.

Након Другог светског рата црква Светог Димитрија поново се обнавља, а освешћење храма извршено је на храмовну славу 1949. године. И у каснијем периоду приступа се његовој обнови, а поново је освештан 14. маја 1989. године од стране патријарха српског Германа. Последњој обнови приступило се 2004. године која траје и данас. Нова црквена звона освештана су и постављена на Светог Димитрија 2006. године.

У храму су сахрањени митрополит карловачки Викентије Јовановић (1773 – 1780), епископ горњокарловачки Лукијан Николајевић (1865 – 1872), Теодор и Георгије Миланковић чланови породице чувеног српског научника Милутина Миланковића и други.

Парохијски дом за два свештеника саграђен је 1939. године. Такође, у Даљу се налази и зграда Српске вероисповедне школе коју је подигао патријарх Георгије Бранковић, а која још увек није враћена даљској парохији. Током времена у Даљу је деловала Православна народна хришћан-

Даљски храм пре обнове

ска заједница, Српско певачко друштво Лира, Коло српских сестара итд.

Недалеко од Даља смештен је и манастир Успења пресвете Богородице (у Даљ – планини) о којем ћемо писати у неком од наредних бројева Извора.

Литература:

- Александар Ђурановић, Српска православна парохија у Даљу, Српска православна парохија у Даљу, Даљ, 2007.

- Протојереј – ставрофор Душан Колунџић, Први шематизам Епархије осечкопољске и барањске, Епархија осечкопољска и барањска и ЈП Службени гласник, Даљ – Београд, 2009.

- Др Душан Љ. Кашић, Српска насеља и цркве у сјеверној Хрватској и Славонији, Епархијски управни одбор, Загреб, 2004.

Патријаршијски двор

Непосредно уз саборни храм Светог Димитрија у Даљу, смештен је и Патријаршијски двор, једна од летњих резиденција српског патријарха. Првобитно здање двора изграђено је у периоду од 1713. до 1725. године. Тај двор није био велик, а изграђен је од дрвета у време митрополита карловачког Викентија Поповића – Хаџиловића и српског патријарха Арсенија Четвртог Јовановића Шакабенте. Нешто касније, 1754. године, у време митрополита Павла Ненадовића, саграђена је и нова зграда двора, док је најновије здање, које постоји и данас, саграђено 1828. године. Након успостављања Епархије осечкопољске и барањске, двор постаје седиште епископије. Он је данас у потпуности обновљен и уређен залагањем владике осечкопољског и барањског Г. Лукијана. За време Другог светског рата овде је био смештен ратни штаб немачке војске, као и усташки стожер. Након рата у њему је једно време радила основна школа, а онда је враћен Српској православној цркви. У склопу двора налази се и дворска капела која је изграђена у другој половини 19. века, а посвећена је Светом архијакону Стефану.

Поглед са Дунава на Патријаршијски двор и цркву Св. Димитрија у Даљу /Мотив са старе разгледнице из периода Аустроугарске/

У КУЛТУРНО-НАУЧНОМ ЦЕНТРУ МИЛУТИН МИЛАНКОВИЋ У ДАЉУ ПРИКАЗАН ДОКУМЕНТАРНИ ФИЛМ РТС-а “ПУТ САМУРАЈА”

Документарни филм Пут Самураја, након премијере на РТС-у доживео је своју промоцију и у КНЦ “Милутин Миланковић”. Иако је тематски везана за борилачку вештину карате, филм је изазвао велико интересовање овдашње публике.

Пројекција филма „Пут Самураја“ била је помало нетипично дешавање које је, и поред бојазни организатора, пробудило занимање великог броја људи. Реч је о документарном филму РТС-а чија је хрватска премијера организована у родној кући Милутина Миланковића у Даљу. Зашто и како је карате заслужио место у Културно научном центру објашњава његов директор **Ђорђе Нешић**.

- Милутин Миланковић се бавио крупним космичким проблемима и њиховим утицајем, односно узрочно-последичној вези између космичких закона и наших живота на

медаља са европских и светских првенстава посветио се каратеу као животној филозофији и тражењу одговора на вечита питања: Ко смо, шта смо и која је наша улога у великом пространству званом свемир.

- Сви углавном мисле да је карате спорт и да се с њим баве само деца. Међутим, то је много комплекснија људска делатност. Мислим да је то у овом филму на један врло леп начин обја-

“Читав пут до раја је заправо рај”

земљи. Бавио се тим да су микрокосмос и макрокосмос једно и да њима владају исти закони које он назива Канонима. У том смислу говори и сенсеи **Велибор Димитријевић**, како кроз одређени вид људске делатности, у овом случају каратеа, доћи до највиших људских сфера. Највиша људска сфера је досезање апсолутног мира и дочекивање небеске светлости. Нешто слично ономе што поручује и хришћанство где је такође небеска светлост врхунац живљења и просветљења – каже Нешић.

Филм је прича о животу једног од најтрофејнијих каратека са ових простора Велибору Веби Димитријевићу. Након такмичарске каријере и мноштва освојених

шњено, јер није довољно само физички вежбати и освајати медаље, то је само једна фаза у људском развоју. Она није чак ни потребна, али није ни штета ако се човек тиме бави, права штета је ако се само на томе задржи – рекао је мајстор каратеа и ученик Вебе Димитријевића, **Славко Бубало**.

Пут Самураја је филм у коме је приказана вештина каратеа кроз чије се тренинге и филозофију повезује српска историја и древна хеленска култура. То је филм о филозофији каратеа која се темељи на кодексу древних јапанских витезова самураја. Продуцент овог филма је **Миодраг Мики Андрић**, аутор бројних играних и документарних ТВ серија. Андрић потписује и режију у дуету са младим режисером **Миланом Јовановићем** који је и сценариста овог филма. **Јадранка Ј. Иван**

Јагодинац оштрог ума

Продуцент и један од режисера Пута самураја **Миодраг Мики Андрић** рођен је 18. августа 1948. године у Јагодини. Завршио је филмску школу у Кино-клубу у Београду 1973. године. Од 1971. радио је у Радио Београду, али пошто је више волео телевизију вратио јој се. Урадио је 13 играних серија, 59 драма и више од 4.000 емисија од којих је 450 документарних. Посебно је поносан на серијал “Тајне Јадрана”, који сматра својим животним делом. Издава и ермисије “Караван”, “Камером кроз свет”, серијал који је радио осам година, али и серије “Грађани села Луга”, “Више од игре”, “У регистратури”, као и монодраму “Лептирица” и драму “Погледај ме невернице”. Његов документарни филм о Дунаву “Божанска река” на фестивалу у Леђу у Италији прошле године освојио је Гран-при у категорији еколошко-туристичких филмова. За исти филм добио је специјалну награду на Јахорини, а награђен је и у Карловим Варима у Прагу.

Таиђи Казе сенсеи

Учитељ **Велибора Димитријевића сенсеи Таиђи Казе /1929-2004/**, један је од првих јапанских инструктора који је дошао у Европу и бившу Југославију. Од 1967. године живео је у Паризу. Изражавајући негодовање са савременим трендом развоја каратеа и његовом трансформацијом у спорт оснива Светску карате-до Академију чиме карате жели да врати на изворни облик борилачке уметности и животног пута. Такмичење је посматрао само као једну од етапа на путу развоја сматрајући да мора постојати ниво након тога, а то је Будо карате. Таиђи Казе био је опчињен самурајском традицијом и моралним кодексом Бушидо, што се манивестовало у формирању његовог особеног приступа у развоју традиционалног Шотокан каратеа до

те мере да се издвојио као посебан стил који носи његов печат: **Казе Ха Шотокан Рју Карате До**. У филму “Пут самураја” Велибор Димитријевић са посебним пијететом и љубављу говори о свом учитељу чије учење данас негује и промовише.

Лист Заједничког Већа Општина

ИМПРЕСУМ

Број 69

ГОДИНА VII

Вуковар, Јун 2013.

Издавач:

Заједничко веће општина, Вуковар

За издавача:

Драган Црногорац, проф.

Главни уредник:

Славко Бубало

Редакција:

Вуковар; Јадранка Јаћимовић-Иван, Никола Милојевић, Срђан Секулић; **Бели Манастир**; Зоран Поповић, Стана Немет; **Книн**; Васка Радуловић

Фотографија:

Н. Војновић, Д. Ковач, З. Поповић

Обрада фотографија:

Небојша Војновић

Графичка припрема:

Славко Бубало

Штампа:

"Glas Slavonije" d.d. Osijek
Ulica Hrvatske Republike 20

Адреса редакције:

Еугена Кватерника 1, Вуковар
Тел: 032/416-667

e-mail: urednik@tvprodukcija-zvo.com

web: www.tvprodukcija-zvo.com

Лист финансира Савет за националне мањине Владе Републике Хрватске

Излази два пута месечно

Тираж:

8000

Фото на насловној страни:

Преипреме за врх воденог таласа у Вуковару

ФУДБАЛСКИ КЛУБ СИНЂЕЛИЋ ИЗ ТРПИЊЕ ПРВАК ДРУГЕ ЖУПАНИЈСКЕ ФУДБАЛСКЕ ЛИГЕ ВУКОВАРСКОГ САВЕЗА

Неколико година за редом фудбалски клуб Синђелић из Трпиње константно је у врху табеле Друге жупанијске фудбалске лиге, група Вуковар. Прошле сезоне био је на другом месту, а пре две године освојио је и титулу, међутим због финансијске ситуације клуб није отишао у виши ранг такмичења.

Ова генерација трпињског клуба по други пут је освојила титулу, с тим да је овогодишњи трофеј значајнији јер ће клуб од наредне сезоне играти у Првој жупанијској фудбалској лиги.

- Могу да потврдим да ћемо од следеће сезоне играти у Првој жупанијској лиги. Покушаћемо обезбедити потребна финансијска средства како бисмо у њој остали што дуже, јер ова генерација играча то и заслужује, дали су преко 90 голова, редовно тренирали и живели за овај клуб, заиста, штета би било да не играју у Првој лиги, потврдио нам је председник ФК Синђелић, **Милан Радић**.

Од 22 утакмице ове сезоне фудбалери Синђелића уписали су 19 победа, 2 ремија и само један пораз и тако освојили 59 бодова. У пролећном делу сезоне изгубили су тек два бода и то на гостовању у Бршадину када су са домаћином одиграли нерешено, без голова.

Озбиљан приступ игри, максимално ангажовање на утакмицама, редовно тренирање, али и скуп играча који већ дуже време игра заједно, омогућио је овакав резултат. На крају првенства Синђелић је свог првог пратиоца Негославце оставио на 9 бодова заостатка. Тренер екипе **Миодраг Радић** задовољан је овим резултатом и залагањем својих играча.

- Прошле године, баш у ово време, честитали смо Богдановцима на освајању титуле. У међувремену ми смо се консоли-

довали и добили смо задатак од наше управе да ове сезоне будемо први. Тада сам рекао да ако ова екипа не буде прва да бисмо онда сви требали отићи из фудбала. У јесењем делу имали смо доброг ривала, Борац из Боботе, али у зимском периоду озбиљно смо радили и имали смо план да све утакмице добијемо, тај план смо готово у потпуности реализовали, истакао је тренер.

Када је у питању план за наредну сезону тренер Радић је нагласио неопходност довођења неколико играча уз нагласак на задржавање ове екипе.

- Не бисмо пуно доводили играча, можда у сваку линију по једног, дакле у одбрану, везни ред и напад, и наравно задржати све ове наше играче. Мислим да имамо екипу која се не би требала борити за опстанак, а све остало што направимо биће супер.

Атмосфера међу самим играчима, они-ма који су најзаслужнији за овај успех клуба, је одлична. Надају се добрим партијама у Првој лиги, а самим тим и пласман на табели који их не би довео у ситуацију да се боре за опстанак у жупанијској елити.

- Очекујем да ћемо бити у горњем делу табеле зато што многи причају да је то лига мало јача од ове. Има пар екипа које су одличне, док су остале по квалитету мало лошије. Уз очување овог играчког кадра надам се солидном пласману, рекао је капитен ФК Синђелић, **Срђан Кнежевић**.

Са овим тријумфом Синђелић је у своју, више од 80 година, дугу историју, уписао још један значајан успех. Труд играча, тренера, управе, али и готово целокупног места, коначно се исплатио. Респект којег овај клуб има од стране сваког свог противника резултат је доброг рада са младим играчима, сопственим подмлатком и довођењем квалитетних тренера. **Срђан Секулић**

ГИМНАЗИЈАЛКА АЛЕКСАНДРА САВИЋ ЈЕДНА ЈЕ ОД НАЈТАЛЕНТОВАНИЈИХ ИГРАЧИЦА ЖЕНСКОГ ОДБОЈКАШКОГ КЛУБА ВУКОВАР

Александра (у средини у плавом дресу) са репрезентацијом

Најбољи млади либеро Европе

Александра Савић има 18 година, а одбојку тренира од своје девете. Игра за Женски одбојкашки клуб Вуковар и иде у трећи разред Гимназије. Крајем априла дебитовала је и за јуниорску репрезентацију Хрватске на међународном турниру у италијанском граду Порденонеу. У четири дана колико је такмичење трајало Александра и њене колегинице из репрезентације су одиграле 21 утакмицу и на крају завршиле као пете од 16 тимова из 11 земаља, а она је проглашена за најбољег либера на турниру.

- Била сам уплашена на почетку када смо одлазили у Италију, али сам ипак била одлучна да се покажем у најбољем светлу на тако јаком турниру. Након првог чекића у првој утакмици одмах сам се опустила и све је било лакше. Знала сам да сам одиграла добро цело то такмичење, али свеједно нисам очекивала да ћу бити проглашена за најбољег либера, јер сам претпостављала да ће то бити неко из екипа које су освојиле прва три места. Када су ме прозвали нисам могла да верујем, прича Александра.

Спортом је почела да се бави највише на наговор свог деде који је одмах на почетку проценио да ће јој одбојка највише одговарати. Прво је почела да тренира кошарку, али је за тај спорт била прениска, па су деда и бака одлучили да проба са одбојком. У ЖОК Вуковар су приметили да Александра има талента и током година пролази све селекције овог клуба, а од прошле године је

у првом тиму. Играла је на свим позицијама, од техничара, пуцача, примача, али се ипак најбоље сналази на месту одбрамбеног играча, односно либера.

- Није ме нико гурао, све је било до мене. Када сам видела да могу, онда сам себи рекла да ћу се максимално трудити да будем што боља, јер у одбојци уживам. Мој клуб је добар, али бих волела да, поред ових сат и по тренинга дневно, могу још више индивидуално да тренирам, да се усавршим, каже ова 165 центиметара висока девојка из вуковарског насеља Олајница.

Након освојеног признања у Италији одмах су дошла и питања где ће Александра даље наставити каријеру. Она каже да о томе и не размишља. Воли свој клуб у коме је добила уговор на наредних годину дана, а после тога ће видети како ће се даље развијати њен одбојкашки пут. ЖОК Вуковар је годинама био у самом врху женске клупске одбојке, али су прошле године испали у други ранг, односно

у других осам клубова по јачини. Да ће у новој сезони у клубу на њу озбиљно рачунати показује и чињеница да је отказан уговор једној много искуснијој играчици која је до сада била први либеро клуба.

- Она осваја признања већ три године где год се појавимо на неком такмичењу у млађим категоријама и ова последња награда само је потврдила какве су њене могућности. Њен таленат овде сви знају и то није од јуче. Јако је брза и борбена и то су њене највеће предности у односу на остале, каже помоћни тренер ЖОК Вуковара **Саша Бановак**.

Поред свакодневних тренинга и школе, ова тинејџерка стигне и да посвети времена породици, пријатељима и дечку, као и да повремено изађе у град. Иако је била проглашена за најбољу играчицу на својој позицији у међународној конкуренцији, Александра ипак није позвана на последње

окупљање јуниорске репрезентације и припреме за квалификације за светско првенство. Уместо ње селектор је изабрао играчицу загребачке Младости. Александра каже да не зна разлог зашто није позвана, али да је била јако разочарана када је са знала да није на списку.

Без обзира на то, она и њене саиграчице се тренутно вредно припремају за нову сезону која почиње у августу и у којој им предстоји пуно труда и доказивања да врате свој клуб међу најбоље екипе у држави.

Никола Милојевић

Следећи број Извора излази у среду 26. јуна